

(0)

(1)

Gral

Urednik
Zoran Hamović

Likovna oprema
Dragana Atanasović

Hotel Finbar

Osmislio i priredio
Dermot Bolger

Domaće izdanje domislio
Raša Sekulović

Naslov originala

FINBAR S
HOTEL
© Dermot Bolger 1997

(2)

1998

CLIO

(3)

**Dermot Bolger
Rodi Dojl
Dženifer Džonston
En Enrajt
Hjugo Hamilton
Džozef O Konor
Kolm Tojbin**

*Za
Lar Kesidi, Imogen Parker i Dena Frenklina
sa zahvalnošću*

Svako poglavlje u ovoj knjizi napisao je (tj. preveo) drugi autor (prevodilac), koji su ovde navedeni po abecednom redu a ne po redosledu samih poglavlja. Prepuštamo pronikljivim čitaocima da utvrde njihovo autorstvo.

**Dejan Ilić
Ivana Miković
Ivana Đurić-Paunović
Zoran Paunović
Raša Sekulović
Srđan Simonović
Srđan Vujica**

(6)

(7)

Beni hara po Dablinu

Ben Vinters je tražio mini-bar. Pogledom je pratio podnu lajsnu sve do suprotnog ugla. Mini-barovi su sjajan izum: video ih je u mnogim filmovima. Dopadala mu se veličina tih raznolikih i mnogobrojnih bočica, koje su mogle tako uredno da se smeste unutra. I čips, po želji. Oduvek je želeo da klekne i detaljno pretraži unutrašnjost jednog od njih. Ali, evo, tražio je već deset minuta i nije mogao da nađe to đavolje čudo.

Ben je ovo bio prvi put da je u hotelskoj sobi. Bio je vrlo zadovoljan. Ali žmurke koje je igrao sa mini-barom počele su da ga nerviraju. Bila je to jedna od stvari kojima se unapred radovao. Izvukao je poslednju fioku, istu onakvu u kakvoj kod kuće drži gaće i čarape, iako je znao da mini-bar tu neće naći. Ali, svejedno ju je izvukao. I nije ga bilo.

Dosta.

Vrati se do kreveta i sede. Poskoči jednom. Nije loše. Onda opet. Dobri federici, ne škripe. Bio je to dobar krevet za tucanje. Ne u njemu, na njemu. Preko prekrivača. I ne samo za tucanje; za vođenje ljubavi. Sa razmaknutim zavesama. I mini-barom nadohvat ruke. Mora da je tu negde. Mogao je da pozove nekoga na recepciji i pita: Gde je mini-bar? Ali onda bi ispao krelac; već ih je čuo kako se cerekaju dok mu objašnjavaju da krene dva koraka udesno i pogleda iza slike trkačkih konja. Tamo je već pogledao. Još gore, mogli su da mu kažu da nema mini-bara. I kuda bi ga to onda

odvelo? Sa njegovim raspršenim snovima, pre nego što opere zube i ponovo obuče cipele. Ne. Bio je tu negde. Na nekom vidnom mestu. Negde gde se nije setio da pogleda. Bode mu oči.

Znam da si tu negde, reče glasno.

Onda oslušnu. Bio je na samo tri koraka od vrata i hodnika. Ko god da prođe, čuo bi ga. Pa šta onda? Ovde nikoga nije poznavao. Nikoga nikada pre nije video. Mogao je da radi šta hoće. Ali dosad je uradio samo ovo: seo je na krevet i izuo cipele, onda je krenuo u potragu za mini-barom i ponovo se vratio na krevet. Ludo se provodio, nema šta.

Ali, bilo je još rano. Noć je pred njim. Razdrmaće se za minut, odlučiće, ponovo će obući cipele. Za minut. Dopala mu se soba. Uopšte nije loša. Kao da je kod kuće. Očekivao je da je malo veća, možda, nešto egzotičnija činića sa voćem, možda, ili jedan od onih belih frotirskih ogrtača prebačenih preko kreveta, ili, još bolje, dva ogrtača. Ali bio je sasvim zadovoljan.

Nikada pre nije uradio ništa slično. I, Bog mu je svedok, nije bilo ništa naročito. Samo je rezervisao hotelsku sobu za jednu noć: to je bilo sve. Ali, svejedno, osećao se krivim. Činilo mu se da ga neko posmatra i vreba priliku da ga uhvati. Često mu se to činilo. Veći deo svog života proveo je ispred neke zamišljene kamere. Kod kuće, kada je trebalo da usred noći iz spavaće sobe ode do klozeta, uvek je navlačio majicu, za svaki slučaj, ako ga neki neznanac čeka na međuspratu da se upilji u njega. A ako bi zaboravio na majicu ili u mraku ne bi mogao da je pronađe, onda bi uvlačio stomak i preko međusprata otišao do vrata kupatila držeći se potpuno uspravno, od čega bi mu đoka poskakivao, odgurnuo bi vrata laktom i pišao dovoljno bučno ne bi li zabavio svakoga ko je još bio budan i posmatrao ga. Dok je bio mlađi često je svoju decu podizao na ramena, čak i onda kada su ga molila da ih ne diže, želeći da pokaže da je dobar otac. A kada je bio

još mlađi, hteo je da ga uhvate u krađi u prodavnici zato što ga niko ne bi video ako ga ne uhvate i to je izgledalo kao užasno traćenje njegove zloće. I sada, u njegovim godinama, još uvek je bio u toj priči. Sedeo je potpuno sam na krevetu u hotelskoj sobi, bojeći se da će, ako se pomeri, učiniti nešto pogrešno.

Njegova prva noć u hotelskoj sobi. Rekao je ženi da će noć provesti kod brata i da ujutru obojica idu na sahranu nekog starog školskog druga. Bilo je to opravdanje koje mu je omogućilo da iz kuće izađe u odelu. Ona mu je čak vezala kravatu i pitala ga da li je uznemiren zbog toga što je umro neko koga je poznavao i ko je bio njegovih godina.

Eh, pomalo, reče on, mada ga nisam video godinama.

Ipak, reče Fren. Strašno je to.

Neko vreme smo sedeli u istoj klupi, reče on. U petom razredu.

Ona ga zagrlila.

I sada, evo ga ovde.

Aha.

Ustade s kreveta i priđe stolici pored televizora. Pogleda iza. Nema mini-bara. Samo gomila kablova što pužu jedan uz drugi do utičnice. Krenuo je nazad prema krevetu i usput uključio televizor. Vesti RTE. Prava osoba na pravom mestu, njihov izveštač sa zapada razgovarao je s nekim čovekom s kapom na glavi koji se žalio na buku koju rano ujutro prave nojevi njegovih suseda. Ben potraži daljinski upravljač. Nađe ga pored kreveta, na ormariću u kojem takođe nije bio mini-bar. Bio je vezan za zid plastičnim spiralnim gajtanom. Veoma kratkim plastičnim spiralnim gajtanom. Ben je morao da legne na krevet da bi mogao da uperi daljinski upravljač prema televizoru. Spusti se i oseći kako ga statički elektricitet vezuje za krevet. Daljinski nije radio. Pritiskao je dugmad na kojima su mu kod kuće bili BBC 1 i Mreža 2, ali se ništa nije dogo-

dilo; noj je preko žive ograde posmatrao neotesanka s kapom. Baci daljinski na krevet i htede ponovo da ustane. Nešto projuri preko kreveta. Ben se prevrnu na pod. Gospode Bože! Mora da je neki đavolji pacov ili tako nešto. Dobrano je odmakao lice od ivice kreveta i pogledao. Bio je to daljinski upravljač; plastični gajtan ga je povukao nazad, prema ormariću.

Ben požele da je kod kuće. Bio je četvrtak. Četvrtkom uveče obično se viđao sa prijateljima iz kraja; to mu je uvek pričinjavalo zadovoljstvo. Sam je sebe toga lišio. Niko nije znao da je ovde. U hotelskoj sobi, tri milje od kuće. U svom lepom odelu, sedi na podu, punih gaća od straha zbog daljinskog upravljača. Nije znao zašto je ovde. Kada bi Fren sada ušla, ne bi umeo da joj objasni, sve i kad bi hteo da bude iskren.

Šta radiš na podu?

Daljinski upravljač se pomerio.

Šta radiš u hotelu?

To je već pitanje i po. Uzdrhtao je i pri samoj pomisli da treba da odgovori na to pitanje. Nikada ranije nije bio u hotelskoj sobi. Želeo je da vidi kako to izgleda. Kopkalo ga je. Sve su ovo bili tačni, iskreni odgovori. Ali, zašto sam? Zašto tako blizu kuće? Zašto sam? Zašto sam, Bene? Zašto sam? Ni Fren nikada nije bila u hotelskoj sobi. Koliko je njemu poznato. Zašto sam, Bene?

Šta bi joj na to odgovorio? Bio je nesrećan. I to je tačno; bio je nesrećan. Ali kako bi to mogao da objasni? Ima posao koji mu dobro ide i koji voli; ima ženu koju voli i koja ga voli, i koja je u boljoj formi od njega; ima troje dece koja ujutru imaju bistar pogled, i koja ga još uvek ljube za laku noć ako pre njega pođu u krevet; nije debeo kao većina njegovih prijatelja. A ipak je nesrećan. Da je mlađi, rekao bi da mu je dosadno. Smučilo mu se nije baš pravi izraz, kao ni otkao je. Ubio bi se zvuči prejako, ali ponekad, osećao je, to nije bilo tako daleko od istine. Naprosto, bio je nesrećan.

Nije znao zašto.

Ustade sa poda i pride televizoru. Prilaziti televizoru, to je nešto što već godinama nije morao da radi. Isključi ga. Možda je bilo satelitskih kanala koje nije imao kod kuće, Plejboj kanal ili pornografija iz Poljske ili neke druge zemlje gde nisu imali zakone, ali nije ga bilo briga. Nije uzeo hotelsku sobu da bi gledao televiziju. U to je bio sasvim siguran.

Bilo je vreme za akciju. Obuo je cipele. Uostalom, televizor će biti tu i kad se bude vratio.

Ben je bilo četrdeset tri. Mogao je da meri svoj život decenijama. Bio je oženjen dve decenije. Navijao je za Fulham tri i po decenije. Otišao je od roditelja pre dve i po decenije. Upoznao je svog najboljeg prijatelja i kuma Dereka pre trideset jedne godine. Prva pričest, pre trideset pet godina. Prvi seks, dvadeset četiri. Imao je kuću koju će on i Fren potpuno posedovati za deset godina. U penziju će za dvadeset godina. Umreće za trideset.

Taj glupi Fulham. Time je zaista sve bilo rečeno. To je bilo blizu pravog objašnjenja zašto se našao ovde. Pre trideset šest godina, kada su Ben i njegovi drugovi odlučivali za koje timove će navijati, opredeljujući se sami ili se ugledajući na braću i očeve, Ben je izabrao Fulham. Ostali su se odlučili za Junajted, Liverpool, Lids, čak Čelzi. Ali Ben je verovao svom bratu, navijaču Junajteda. Ne mogu dva čoveka pod istim krovom navijati za isti tim, rekao je Benu. To nije dozvoljeno. Ben se sećao kako su mu suze navrle na oči; on je istinski, ali istinski želeo da navija za Mančester Junajted. Očekivao je da se brat nakezi i kaže mu da se šalio. Treba da navijaš za Fulham, reče njegov brat.

Ovo će biti njihova godina. A zatim su usledile tri i po decenije mizerije. Mizerije bez kraja i konca. Ovih dana Benovi prijatelji vode svoju decu na Enfield i Old Traford. Ali Benov najmlađi, Najl, okrenuo je broj telefona za pomoć zlostavljanoj deci kada mu je Ben

predložio da odu na Krejven Kotidž. Najl dobio je ime po Benovom bratu.

A nije tu reč samo o fudbalu. Fudbal nije bitan. U pitanju je sve. Nije mario za posao, ali je produžavao život automobilskim motorima već dvadeset pet godina. Dobro je to radio zvali su ga Juri Geler; često bi mu u kantini davali savijene kašike da ih ispravi ali nikada nije probao da radi nešto drugo. Bilo je i drugih stvari koje je mogao da radi, ali bilo je kasno; nikada neće saznati. Voleo je Fren. Zaista. Ali to je značilo da ima na desetine, stotine, na milione žena koje nije mogao da upozna i zavoli. Bio je svestan da je nepravedan prema Fren, da su ovakve misli čak i smešne pomisao da su sve žene sveta lišene njegove ljubavi zato što se on oženio njom. Ali on je voleo da gleda žene, a nije ni tako loše izgledao, bio je duhovit a, Bože moj, bilo je čak i trenutaka kada je mogao da zaplače. (Sećao se kako je jednom, možda pre deset godina, zapodenuo razgovor sa jednom ženom u autobusu. Autobus je bio usporio i zaobilazio dvojica kola koja su se zakucala jedna u druga nasred puta. Bože, reče Ben.

Da li je neko povređen? Oboje su gledali napolje dok je autobus prolazio. Nema nikoga u kolima, reče žena. To je, u svakom slučaju, dobro, reče Ben.

Mazda je sasvim nova. Šteta. Lepa boja, reče ona. I onda su nastavili da razgovaraju. Ona je lepo izgledala; nije mogao da se seti detalja. Bila je starija od njega. Imala je bore koje su joj pristajale. Časkali su usput sve dok autobus nije stigao do ulice Marlboro i Ben se sećao kako je bio tužan i izgubljen kada je shvatio da u stvari nije mogao zaista da razgovara sa njom. Nije to sebi mogao da dozvoli. To ne bi bilo ispravno; bio je oženjen. A verovatno je i ona bila udata. Eto, tako je to bilo.) Obećanja nisu ispunjavana, mogućnosti su propuštane. Jedan posao, jedna žena, jedna kuća, jedna zemlja. Sav taj svet napolju, a on ništa od toga nije video. To nije baš sasvim tačno. Video je Tremor se-

damnaest puta. Imali su tamo prikolicu sa koje su bili skinuti točkovi. I otac mu je umro pre mesec dana. Bilo mu je šezdeset sedam i srce mu je eksplodiralo dok se brija; umro je pre nego što su stigla kola hitne pomoći, pre nego što je majka telefonirala Benu.

Cipele.

Vreme je. Seo je na ivicu kreveta i gurnuo noge u mokasine. Ben je nosio istu vrstu cipela otkad je počeo sam da ih kupuje. Zato što nije bio preterano spretan u vezivanju pertli.

Stani, reče on.

Eto, baš prošle nedelje Ben je nazvao svoje roditelje da ispriča ocu kako se Bos okomio na Rejmonda, njegovog najstarijeg, kada se setio da mu je otac umro. Morao je svakodnevno stalno da se podseća na to. Morao je da se navikne da ga nema. Morao je da prestane da plače kada pomisli da ima nešto što bi želeo da ispriča ocu.

Prevukao je jezikom preko zuba i odlučio da ih opere. Nije želeo da kad god otvori usta širi oko sebe miris jagnjećih kotleta koje je jeo za večeru. Zadah jagnjećih kotleta i svaka žena će odmah znati da je oženjen i da traži provod. Trljaće zube sve dok plombe ne počnu da mole za milost.

Uđe u kupatilo. En suite. Odmah pored kreveta. Okružen tolikim luksuzom. Gotovo da je mogao da piša a da ne mora da ustane iz kreveta. Upalio je svetlo i probuđeni ventilator zakrklja.

Nestao je. Samo za jednu noć. Hteo je da vidi šta se događa. To je bio razlog što se našao ovde u hotelu Finbar, hteo je da doživi ono što nikada pre nije doživeo, da vidi šta propušta. Nešto je moralo da se dogodi. U tome je bila stvar sa hotelima ljudi ostavljaju svoje pravo ja dole na recepciji i postaju šta god požele kada gore, na spratu, izađu iz lifta. Hotel je trebalo da pokaže Benu kakav je život mogao da bude. A onda, sutra, vratiće se kući. I posle će dovek živeti srećno.

Pogledao se u ogledalu. Fren je bila u pravu: nije loše izgledao. Ovo odelo mu je pristajalo. Ugljenastomrko. Fren mu ga beše preporučila, rekla je da u nje-mu dobro izgleda. I zaista je tako. Iako mu je bilo po-malo tesno u ramenima, a pojas bi mu se presavio kad sedne. I kravatu mu je dobro svezala: pruge su savršeno skliznule u čvor. Fren je imala osećaj za kravate. Jednom je jednu vezala oko struka, sa čvorom na pupku, pokrivši međunožje. Na njihovom medenom mesecu. U B&B u Galveju. Sa kupatilom miljama daleko u dnu hodnika, pored gazdaričine sobe. Čujem da ste povukli vodu. Da li ste za doručak? U pet ujutru. Dok je Fren bila u sobi i čekala ga, stojeći na krevetu, ode-vena samo u kravatu. Ne hvala, obrati se Ben mraku oko gazdaričinih vrata. Samo sam pišao. A onda začu Fren. Požuri više. Sledila sam se. I on potrča niz hodnik, požurivši da se vrati u sobu pre nego što pukne od smeha. Zavukli su se pod pokrivač i smejali dok god su imali vazduha.

Požele da je kod kuće.

Čuo je kašalj. Učinilo mu se da ga je čuo. Zavrnu slavinu za hladnu vodu i oslušnu. Neki glas. Da li je to bio glas? Nije mogao da razabere reči i prekide. Uđe u kadu. Polako, tako da mu cipele ne zaopte. Prisloni uvo uz zid. Opet kašalj. Sasvim sigurno. Ženski kašalj. Da li je bila u kupatilu? Odmah iza zida? Stoji u kadi, uva prislonjenog uz zid? On izađe iz kade. Sada je mogao da čuje dva glasa. Dve žene u sobi do njegove. Soba 102. Sa bračnim krevetom kao što je ovaj u njegovoj sobi? Osluški-vao je. Još nije bilo reči, ali jedan od glasova imao je englesku oštrinu. Sasvim sigurno. Jedna Engleskinja bila je tamo. Sa još jednom ženom. Svađale su se.

Neko na spratu iznad povuče vodu. Cevi zaklop-raše iznad plafona. On zastade u vratima kupatila. Neko se gore, možda ista osoba koja je netom povukla vodu, sada tuširao; Ben je poznavao taj zvuk. Neka žena? Da li je koristila sapunčice koje ostavljaju u sobi ili

je imala jedan od onih tečnih sapuna koji mirišu na pre-žež stisnutog manga? Ili je to bio par? Sa tečnim sapu-nom?

Idemo.

Bilo je vreme za izlazak. Prvo baci pogled kroz pro-zor. Kiša, ipak, nije padala. Ono dole bio je Lifi. Soba s pogledom, ali to ga se nije doticalo. Bila je to obična re-ka, suviše prava i uska da bi izmamila Benov uzdah. Pokušavao je da otvori prozor, ali nije uspeo. Kada je prislonio lice uz staklo, mogao je da vidi osvetljen čošak železničke stanice. Dobro je izgledao, mnogo bolje nego preko dana. Kingsbridž. Stanica Hjuston. Nazvana je po jednom od mladića koje su 1916. streljali Britanci. Ben bi to voleo, da bude pogubljen za otadžbinu. Da li že-lite da vam vežemo oči? Nabij taj povez sebi u dupe, majmune. Pusti da zavesa padne. Posmatrao je kako prašina obasjana svetlom leti uokolo i ponovo pada na zavesu. Ovde je, u stvari, bilo prljavo.

Dosta.

Napolje.

Potapša se po grudima i oseti novčanik.

Krenuo je.

Zatvori vrata za sobom i proveri da li su zaključa-na. Nije trebalo da proverava da li mu je ključ u džepu jer mu se veliki privezak sa ugraviranim brojem so-be neprekidno usecao u nogu. Ostaviće ga na recepciji. Jer tamo gde se sad nalazio, mogao je da mu otfikari jaja ako suviše naglo prekrsti noge. A nije želeo ni da ga nosi u džepu sakoa da mu se sako ne bi otegao. Ru-kavi su mu se urezivali u meso, gore u ramenima. Ni-je mu bio tesan kada ga je kupio, bio je siguran u to. Dobro se razdrmao. Olabavio je utege, rastresao salo.

Hodnik. Niz zatvorenih vrata. I poslužavnik na po-du pored jednih vrata. Neko baš nije voleo prepečen hleb. Na tanjiru je bila čitava, netaknuta kriška peče-nog hleba. I, gle, malo pakovanje džema još uvek za-pečaćeno. I mukla tišina svuda uokolo. Ben potraži

nož ispod salvete. Bingo. On skide poklopac sa posudice i zahvati nožem džem kad ...

Jebi ga. Otvoriše se jedna vrata. 102. Lezbosi!

Posle vas, Sesil , reče jedna od njih, ona koja je zvučala kao Engleskinja. Nije čuo odgovor jer je odskočio od poslužavnika i prevrnuo se na pod. Podiže se na noge i zagleda u tepih, tražeći uzrok ove nezgode; tapkao je vrhovima prstiju desne noge dok su žene prolazile pokraj njega.

Pripazite , reče on.

Da li ste dobro? upita ga sitnija od njih dve, dok druga projuri.

Odlično , reče Ben. Samo se nabrao tepih ili tako nešto.

Ponovo je pregledao pod.

Žene su produžile. Posle tebe, Sesil. Šta li su to one tamo radile? Sesil nije bilo jedno od onih imena koje mogu da koriste i muškarci i žene, kao što je Fren, pa čak i Geri. Sigurno su lezbosi. Ona koja je pričala bila je oličenje odbojnosti; kao da su je na bučkalu hvatali. I nosila je one cipele, one crne koje je njegova majka zvala protestantskim cipelama. Nisu izgledale kao lezbejke. U svakom slučaju, Engleskinja nije. Stajale su pored lifta. Ben je čuo da lift dolazi. On neće ući sa njima u lift, pričekaće. Protestantkinja pogleda i uhvati Bena kako zuri u njih. I on najednom postade svestan da još uvek drži parče hleba. Spusti ga u džep i okrenu se. Izvuče ključ iz džepa pantalona. Ključ za sobom povuče i postavu. Kada je otvorio vrata, čuo je kako se žene liftom spuštaju u prizemlje. Pričekaće malo a onda će pokušati ponovo. Skinuće za trenutak sako.

*

Bar je bio prostran. Obilje drvenarije i stakla. Nekoliko parova sedelo je za stolovima, jedan očigledno usred svađe; Ben je to mogao da zaključa po načinu na

koji je ona plavim koktelskim mačem probadala krišku limuna u svojoj čaši. I nekoliko usamljenika, svi muškarci, za šankom. U suprotnom ćošku u toku je bila nekakva proslava, niz isprekidanih zdravica i smeha, ali je sve to izgledalo daleko, daleko odavde. Nakraj širokog tepiha na kojem nije bilo ničega. Ben je ubrzo izašao da ne bi imao vremena da se razočara. Kasnije će pokušati ponovo.

Uostalom, šta hoćeš da kažeš time da više ne možeš da podneseš da se preznojavam na tebi? reče muškarac ženi sa mačem tako glasno da je Ben za trenutak pomislio da se obraća njemu. Do đavola, već nedeljama nisam bio ni na tebi ni pored tebe.

Ben produži.

Ni prostor ispred recepcije nije baš ulivao nadu. U redu, bio je pun, ali većinu fotelja zauzeli su matori Amerikanci u bleštavim odelima, a većina njih izgledala je kao da su godinama bili u zamrzivaču i tek su sad počeli da se prisećaju kako da koriste ruke i usta. Gomilali su uokolo činije sa supom i šoljice kafe. Zgodna devojka s bedžom na žaketu na kojem je pisalo Ejdin i dalje je stajala na recepciji; izgledala je smireno i zauzeto. Iznad nje, desno od slike nekog naduvenog seronje, stajao je sat i ispod njega bronzana ploča na kojoj je pisalo DABLIN. Tek toliko da podseti Amere gde su, pomislio je Ben.

Produžio je. Dok je prolazio pored recepcije, video je putokaz za salu za goste hotela. Dopalo mu se kako to zvuči. Privatnost, privilegovanost, krigla dobrog piva posle zatvaranja. Pronađe je pošto prođe pored restorana i skrenu iza ugla. Bilo je mirno. Da su dva Amera u ćošku tog trenutka umrla, bilo bi prazno. Klimnu im glavom i pride šanku. Barmen je gurao krpu u čašu.

U hotelu ostajem samo jednu noć , reče Ben. Imam li prava da budem ovde.

Naravno, gospodine , reče barmen. Šta želite?

Ben je znao sebe. Ako sad uzme kriglu piva, neće se čitave noći pomeriti odavde i završiće razgovarajući sa dva Amera o nasilju i vremenu.

Samo pitam , reče on. Navratiću malo kasnije. Krenu nazad u bar.

Dopao mu se restoran, ali već je večerao pre nego što je izašao iz kuće i nije imao potrebu da još jednom jede. Uostalom, mrzeo je da jede na javnim mestima. U tome je velika prednost pića: čovek ne mora da upotrebljava viljušku.

Sranje!

Nailazili su lezbosi iz 102!

Ulete u restoran! Prekasno. Ako one uđu, uhvaćen je u zamku. Osetio je kako crveni. Znao je kako izgleda crveneo je najgore na svetu pravi paradajz sa ušima. Goreo je. A nije znao zašto. Bile su to samo žene, koje se dopadaju jedna drugoj.

Prodoše pored, prema sali za goste hotela.

To je bilo blizu.

Želite li sto, gospodine?

Ah, ne hvala.

Kuća mi je puna stolova. Voleo bi da je taj odgovor dobacio preko ramena, ali nije. Samo je ponovo izašao napolje i krenuo nazad prema baru, pored recepcije i Amera koji su se otapali. Zavađeni par je izgledao stvar. Ona ga je tapšala po obrazima i trljala ga po nosu, gore-dole, preko čela. A on joj je zavukao ruke ispod jakne. Ben je mogao da vidi kako njegovi prsti pužu uz njena leđa. Bilo mu je drago zbog njih dvoje. Ovde je sada bilo više ljudi. Ostalo je manje praznog prostora za šankom i gosti su bili raznovrsniji. Usamljenici su izgledali manje usamljeno, a tamo, na drugoj strani, poslovna proslava, ili šta god da je, bila je u punom jeku. Ben je najednom bio siguran da se nalazi na pravom mestu.

Naručio je kriglu piva koja je stigla pred njega i pre nego što je propisno parkirao svoju pozadinu.

Izvršno. Koliko je to?

Dva i dvadeset pet , reče barmen.

Ben se oduševi. Skuplje je za dvadeset pet penija nego u baru u njegovom kraju. Rasipao se. Bio je sa ljudima koji nisu marili što ih pljačkaju. Ovde su važila druga pravila. Novac nije bio bitan. A ni pivo nije loše. Baci pogled na proslavu. Neki tip je vitlao sakomom i pevao Hej, veliki rasipniče . Sedi dole, seronjo nijedan. Jedna žena je držala cvet u ustima. Druga žena se podiže i zaurla Odnosi sa javnošću! , pa se sruči, smejući se, nazad na svoje mesto. Svi su nazdravljali. Čovek ustade, pade, i ponovo se podiže na noge.

Za puteve, ulice, saobraćaj! Svi ponovo nazdraviše, nasmejaše se i podigoše čaše. Pomisli da im pride. Da ponese pivo sa sobom i pride im tek tako. Ali nije mogao. Nije imao petlje. Ne bi znao kako da im se priključi, kako da se opusti, da kaže pravu stvar, da se nasmeje u pravom trenutku. Ako se dovoljno usredsredi, možda će neka od žena doći ovamo po piće ili grickalice i, dok bude čekala, zapodenuti razgovor s njim. Treba samo da se usredsredi. Zurio je u svoju kriglu piva dok nije počela da se ljulja priđi, priđi, priđi.

Zovem se Ken. Ken Brogan.

Neki muškarac, u nekakvoj majici sa natpisom Templ Bar, stao je pored Bena tako blizu da on gotovo pade sa stolice ne bi li se odmakao na kolko-tolko sigurnu razdaljinu od nekoliko inči.

Pružio mu je ruku. Želeo je da se rukuju.

Ben , reče Ben.

I oseti kako mu lomi prste, a onda stisak popusti.

Ken i Ben. Ta ti je dobra.

Ben ne reče ništa. Šta mu je pa tu dobro. A on je još uvek stajao suviše blizu Bena. Imao je nekakav želatin u kosi. Ben je mogao da oseti miris. Kupatilo kod kuće bilo je puno polupraznih teglica sa želatinom. Ličio je na ružičasti kolomaz za osovine; Ben je jednom

stavio malo toga na malje na grudima. A ovaj tip je sad bio tako blizu da se Ben uplašio da bi neka kap mogla da kane i na njega.

Slušaj vamo, Bene, reče on. Šta misliš, da li ljudi u Irskoj mnogo pričaju?

Pa, valjda pričaju, reče Ben pa se okrenu, praveći se kao da traži nekoga. Želatinko nastavi da priča, ali ga Ben nije slušao. Ipak, morao je ponovo da se okrene prema njemu kada je želatinko počeo da ga tapše po ramenu. Ben primeti glimericom.

Slušaš li nekad *Otvorenu liniju*? reče želatinko. Sa Merien Finakejn?

Šta? reče Ben.

Onu emisiju, eto šta, reče želatinko. Mogu da podnesem svakakvo đubre, ali ne i *Otvorenu liniju*. Mislim, slušam je gotovo svaki dan. Ali me izluđuje. Sva ta Oh i Ah i O, Bože i Molim vas lepo... . Kakvo prenemaganje. Šta ti misliš o njoj?

Nije loša, reče Ben.

Moraće da pobegne. Ovaj davež neće ga ostaviti na miru. Uopšte nije trebalo da odgovori.

Slušaš li je? upita ga želatinko.

Ne, reče Ben.

Slušao ju je, svaki dan, i mislio je da je Merien Finakejn odlična, ali morao je da beži. Ako ne bude krenuo, zaglaviće sa ovim klovnom do jutra. Možda je čak i peder; imao je suviše godina za želatin. Ben nije imao ništa protiv pedera, ali je i te kako mnogo imao protiv dosadnih pedera. Odloži kriglu piva.

Shvataš na šta mislim? reče želatinko.

Ben je krenuo.

Moram s nekim da se nadem, reče Ben.

Ne bi trebalo da gura nos u tuđa posla, reče želatinko.

Ben ustade. Ali želatinko je držao stolicu. Ben je gurnu nazad. Želatinko je pusti i stolica pade na pod iza njega.

Bože!

Žena preskoči stolicu stajući između njenih nogu, u rukama je držala tri pune čaše. Nasmejala se uspevši da ne prospe ni kap. Zgodna žena u crnoj haljini. Ben je mogao da razgovara sa njom umesto s ovim davežom. Da se prokleti želatinko nije tu prvi uglavio, ona bi se tiskala pored Bena kako bi dozvala barmena. Eno je sad, vratila se nazad, na onu proslavu. Jedna druga žena ustala je kada je Ben stigao do vrata.

Elektrodistribucija i javna rasveta!

Oni nazdraviše i kucnuše se čašama. Nešto se razbilo.

*

Izašao je da prošeta. Prijao mu je svež vazduh. Ovde, napolju, odelo mu nije bilo tesno. Raskopčao je sako da bi došao do vazduha. Kravata mu je visila preko ramena. Nije bilo tako hladno. Bar dok se kretao.

Mislim da je Merien Finakejn odlična. Lepa je, pametna i otkidam na svaku njenu prokletu reč. Imate li šta da kažete na to?

Držao je želatinkovu glavu iznad kante za otpatke iza šanka, preko kojeg ga je upravo prebacio. Žene sa poslovne proslave stajale su tik iza njega.

Zagnjuri ga! Zagnjuri ga! Daj mu jedno ronjenje!

Ona u crnoj haljini podiže palac i usmeri ga prema podu. Isceri se i namignu Benu. Svaki delić njenog tela nazirao se kroz haljinu. Olizala je usne.

Ben stade. Prošao je pored stanice Hjuston. Išao je prema Lukanu i zapadnom autoputu. Tamo nije bilo ničega. Krenuo je pogrešnim putem, udaljavajući se od grada.

Jebi ga, Ben.

Bilo je dozlaboga hladno.

*

Vrata se nisu otvarala; nije mogao da pomeri kvaku. Imao je isti ključ, na istom velikom privesku. Bio

je siguran da jeste. Pre nekoliko trenutaka Ejdin mu ga je dala. Treba da telefoniram, rekao joj je. Sigurno je to bio pravi ključ.

Samo mu je još ovo sada trebalo, da poljubi vrata sopstvene sobe. Neki zdepast tip bio je tamo, kraj vrata sobe 107; ličio je na kućepazitelja ili nekog sličnog. Nije želeo da mu se obrati da ne bi morao da prizna kako ne može da izađe na kraj sa jednim vratima, ali i to je bilo bolje nego da siđe u prizemlje i sve ispriča.

Skliznula je pod njegovom rukom. Kvaka. I škljocnula. Vrata su se otvorila. Bio je unutra.

Kod kuće.

Tako se osećao, posle svega. Ostaće ovde nekoliko minuta pa će probati ponovo. Želatinko će otići. Proslava će i dalje trajati. Otvoriće se noćni klub u sutereonu. Skinuo je sako i prebacio ga preko radijatora. Cella noć je pred njim. Pokušao je da raširi sako preko radijatora, ali nije uspeo. Ionako nije bio tako moker. Izu cipele pa otvori oba krila ormara. Raširio je vrata koliko god je mogao. Zatim pomeri glavu izvan snopa svetlosti koji je dopirao od sijalice iznad njega, i pogleda u orman. Poče od donjeg levog ćoška, pređe do desnog, onda gore, pa preko i nazad dole u isti ćošak. Nema mini-bara. Bio je prazan, izuzev vešalica. Uze sako sa kreveta i okači ga. Ne uključuj televizor. Ne uključuj televizor. Sede na krevet. Da li je još rano da siđe u noćni klub? Da li je želatinko otišao? Daljinski upravljač još uvek je ležao tamo, prislonjen uz jastuk. Ne, ne, ne. Prekri daljinski upravljač jastukom.

Nju bi trebalo da postave za predsednika.

Gurnu jastuk pod pokrivač.

Pokušaće sa sobnom uslugom. Da vidi šta će se dogoditi. Poslužavnik na kolicima, sa cvećem u uskoj bevoj vazici i srebrnom posudom za led. Podiže slušalicu. Kartica na ormariću pored kreveta govorila mu je da okrene 505.

Halo?

Gledao je kako se daljinski upravljač migolji ispod jastuka.

Ah. Halo, reče Ben. Da li je to sobna usluga?

Mogla bi da bude, ako to želite.

Molim?

Šta želite, gospodine?

Nešto za jelo.

Odlično. Šta?

Mmm... Nekoliko sendviča.

Dobro. Možda čaj?

Aha.

Poslaću vam gore veliki čajnik. U redu. Za nekoliko minuta.

Mnogo vam ...

Spustio mu je slušalicu.

Nije želeo sendviče. Nije želeo čaj. Nije želeo ništa nalik na sendviče i čaj. Čak nije znao ni kakve će mu sendviče doneti. Mrzeo je sir. Nije bio lud za šunkom. Od piletine, ako nije bela, bilo mu je muka. Neće ostati. Brzo će izaći, pre nego što dođu.

Ponovo obu cipele.

Bar nije uključio televizor. I to je nešto.

*

Bože, kakav mrak. Godinama već nije kročio u noćni klub. Koliko se sećao onda nisu bili ovako mračni. Fren je upoznao u jednom noćnom klubu i sasvim sigurno je mogao da je vidi. A ovde ništa nije video. Napravi još nekoliko koraka i ostavi ulaz za sobom. Kao da je ušao u bioskopsku salu pošto je film već počeo. Još gore. Sačekaće dok mu se oči ne priviknu. Nije bilo toliko do mraka, koliko do načina na koji su buka i svetla naletali na njega, okružujući ga; mogao je da ih oseti na koži. Bilo je kao da hoda kroz nekakvu kašu ili nešto tako. Nije mogao da diše. Nasloni ruku na zid. Da li ga odande, iza svetla, neko posmatra? Neko

sa cevkom za disanje i naočarima za plivanje? Želatinko? Spustio je ruku. Osetio je kako je bas protresao njegova kolena kada ga usisa ono šta god da je to bilo što se nalazilo ispred njega. Treba da se opusti. Bilo je vreme da popusti kravatu, možda i da je skine. Sada je bio među svetlima. Učesnik u akciji. Mogao je da vidi stvari. Šank je bio na drugom kraju. Otići će do njega. Je li može da se pije crno pivo u noćnom klubu? Šta da radi ako mu neko ponudi ekstazi? Sada mu je bilo dobro; odnekud je stizao svež vazduh. Ni traga od barmena. Nasloni se leđima na šank i pogleda oko sebe. Već se navikao. Prepustiće se uživanju. Dopala mu se muzika.

Ali on je tu bio jedini. Sada je to mogao da vidi. Bilo je prazno. Ako se izuzmu Ben i svetla.

Pojuri prema izlazu, nazad u hotel. Grupa od njih šestoro ili sedmoro silazila je niz stepenice. Malo će se promovati okolo pa onda pokušati ponovo za nekoliko minuta.

Vratio se u salu za goste hotela. Ni traga od lezboša, ali su se Ameri tu raspištoljili. Polovina ih je spavala. Otišao je ponovo u bar. Ispred recepcije zavađeni par okretao se u obrtnim vratima; bili su nasmejani i u ljubavi, želeli su da ih svi vide. Verovatno su tako nešto videli u nekom filmu. Stajao je u vratima bara i pokušavao da u gomili pronade želatinka. Od njega nije bilo ni traga ni glasa. Uđe.

Gradska čistoća, vodovod, kanalizacija.

Poslovna proslava odvijala se bez Bena. Tamo preko, u čošku, mnogo njih već se uletvilo. Jedan tip bio je naročito bled. Vrlo brzo imaće priliku da vidi ono što je pojeo za ručak, koliko se Ben razumeo u te stvari. Potražio je ženu u crnom.

Bila je za šankom.

Savršeno.

Provukao se između dve grupe mladića u majicama na kojima je bilo odštampano Dejvovi mužjaci, i na-

šao se za šankom. Ali nje tu više nije bilo; vratila se društvu. Ben ju je gledao kako seda. Samo se opustila i stropoštala između dva muškarca koji su joj hitro napravili mesto. Ben je gotovo mogao da oseti njenu nogu uz svoju dok je posmatrao kako se prizemljuje između one dvojice. Ona se naže napred i dograbi svoje piće. I ona je bila pijana kao letva, mogao je da zaključiti Ben na osnovu lelujave putanje koju je čaša lagano prelazila do njenih usana. Zurio je u čašu, pokušavajući da joj pomogne da stigne do njenih usana a da se ništa ne prospe.

Jedan od mladih mužjaka nalete na njega.

Izvini, družo.

Bio je Englez.

U redu je, reče Ben.

Želeo je piće. Bio je napolju celu noć, a uzeo je samo jednu kriglu piva, koju čak nije ni ispio do kraja. Lagano se gurao ka barmenu mrzeo je da dodiruje ljude koje ne poznaje, mrzeo je da bude nepristojan ali onda stade. Odavde nije imao kud. Nije bilo prazne stolice ili mesta za šankom da se nasloni. Trebalo bi da stoji kao ukopan i da privija kriglu na grudi kad ne pije iz nje. Sasvim sam. Zadnja rupa na svirali. Po svemu sudeći, biće mu to najgora noć u životu.

Nazad u noćni klub.

Ovaj put bilo mu je lakše. Dobro se osećao. Nije mu trebalo tako dugo da se privikne na tamu; odmah je ugledao druge ljude. Neki od njih su igrali, drugi su gledali igrače ili su stajali okolo nadvikujući se sa muzikom, niko nije stajao mirno njihali su se u ritmu muzike. Dopadalo mu se to. Krenu prema šanku. Jedna pesma smenjivala je drugu; nije bilo prekida. Da li još uvek muškarac bira ženu za ples? Kako? U Benovo doba postojao je red brzih i red laganih pesama, pa sve laganijih kako se primicao kraj večeri, uz nekoliko poštenih sekundi između svake pesme tako da ste mogli da stanete ispred devojke i zamolite je za ples. Šta se to

dogaća u današnje vreme? Prvo će da uzme piće. Da skine to s dnevnog reda. Umirao je za kriglom piva; četvrtkom je obično ispijao četiri. A opet, da li je u redu da pije crno pivo? Da li će mu se smeјati? I kud će sa kriglom ako počne da igra.

Nalete na neku ženu.

Iznebuha se našla tu, pred njim. A onda ju je udario i video kako leti pre nego što je imao vremena da shvati šta se događa.

Sedela je na podu.

Jeste li dobro?

Šta se dereš!

Izvinite , reče Ben. To je zbog buke.

Buka. Zvučao je kao da joj je otac. Ne, zvučao je zapravo kao on sam. Poslednja osoba na koju je večeras želeo da liči.

Da li ste dobro? pokuša ponovo.

To je zbog ovih glupih cipela , reče ona.

Baš su lepe , reče Ben.

Doći će mi glave , reče ona. Daj mi ruku.

Bilo joj je dvadesetak, pretpostavi Ben. Još malo pa usedelica. Možda čak i trideset. Bila je nešto viša, vitka i zgodna. Zatim nestade. Pridržala se za njegovu ruku i rukav da bi ustala i onda, dok je on namestio sako na ramenima, nje više nije bilo. Možda je trebalo da odustane i pridruži se Amerima u sali za goste. Oni su izgledali kao prilično pristojna grupa a, osim toga, nikada još nije povalio neku penzionerku. Tamo će se pre osećati kao kod kuće.

Ipak, ne. Još nije bio mrtav. Samo mu je bila potrebna krigla piva, i malo vremena da se smiri. Prisećao se starih vremena. Prilaženja devoјci u buljuku drugih devoјaka. Hitanja prema njoj pre nego što počne sledeća pesma. Izletanja pre nego što je bilo vremena da se zaustavi i uranjanja nazad u gužvu. Da li ste za jedan ples? Ne. Nebrojano puta bio je ostavljen da visi i suši se, nasred plesnog podijuma, okružen

srećnim parovima; svi u zgradi, izuzev Bena, plesali su sporo, u malim krugovima, isisavajući osećanja iz zuba svojih partnera, ludo, u prisnoj ljubavi. A Ben bi stajao tamo i čekao da Džon Lenon prestane da zamišlja ili da Silvijina majka spusti tu bezveznu slušalicu, ne bi li on mogao da siđe sa podijuma bez guranja, uzme kaput sa stolice i ode kući.

Dok ga Fren nije spasla.

Požele da je kod kuće.

Ali nije bio. I neće krenuti kući. Sve do jutra. I neće se vratiti Amerima ili gore u svoju sobu. Bio je tu, dakle tu je. Uzeće kriglu piva. Potražiće ženu svojih godina ili pala mu je na pamet pomisao tako iznenađavajuća da nije mogao da poveruje da ju je sam smislio ženu koja je dovoljno ružna da bi poželela njega. Bože, pa to je sjajno. Najednom, život je postao lakši. Tek tako. Zavirio je u dno lonca. Bio je tako srećan. Još ima nade za njega. Da je mogao da ima više ovakvih ideja, da je mogao sebi da dopusti da ih ima i čak da ih sprovede u delo ne dozvolivši da ga uguši osećaj krivice, bilo bi neke nade da će isplivati iz ovoga. A onda bi pošao kući. Već je trideset sekundi posedovao tu ideju i još uvek je bio presrećan zbog nje. Ima nade.

Međutim, nevolja sa noćnim klubovima bila je u tome što su u njima svi izgledali sjajno. I on sam verovatno je izgledao fantastično. Treba da pride ženama. Prvo će se promuvati okolo, a onda će naručiti piće. Grupa devoјaka stajala je nedaleko od njega. Izgledale su sjajno i veličanstveno, sve su gledale okolo i zabacivale glavu dok su se smeјale. Sa kosama nalik docrtanim oreolima. Izgledale su odlično. Ali nisu sve mogle da izgledaju dobro, ne baš svaka to se nikada ne događa. Ben im pride malo bliže. Iza ostalih stajala je jedna mala debela; bez oreola Bože, da nije ćelava? Upravo izašla iz bolnice posle hemoterapije? Ne, bila je dobro. Još jedna debela stajala je kraj nje. Dobro, dobro. Ali zašto je sada odjednom počeo da juri debe-

le žene? Hajde, hajde. Trebalo bi nešto da preduzme uskoro, da učini nešto, da zamoli jednu od njih za ples, bilo koju hajde, hajde. Počeo je da se oseća kao lovac ili tako nešto ...

Bože.

Jedna od njih mogla bi da ga poznaje. On bi mogao da zna neku od njih. Hej, gospodine Vinters. Bože. Jedna od bivših devojaka njegovog sina. Čerka nekog prijatelja. Jedna od devojaka iz radnje u kraju. Frenina sestra. Neka devojka s posla. Šta rekoste? Hoćete da igramo? Bože! Jeste li ga čule, devojke?

Sranje.

Krelac.

Sranje.

Izađe na prednja vrata, pored izbacivača.

Buji-paji , reče jedan od njih. Ben ga pogleda. Bio je crnac. I imao je naglasak kao da je iz Limerika ili okoline.

Laku noć , reče Ben. Hvala.

Nema na čemu , reče drugi izbacivač, belac.

Nešto strašno događalo se tu, pored stepeništa, ispred kluba. Jedan muškarac vikao je na neku ženu. Uneo joj se u lice.

Ulazi!

U otvoreni taksi. Baš ispred izbacivača. Ben pogleda prema njima ali su oni bili nezainteresovani. Vrlo promišljeno gledali su na drugu stranu.

Ulazi!

Neću!

Ben ih je znao. Bio je to onaj par koji je poslednji put video kako se okreće u obrtnim vratima.

Hajde!

Muškarac zgrabi ženu za ruku. Ona povuče ruku nazad. On je cimnu.

Pusti me!

Ben se razbesneo. Kako je taj drkadžija mogao to da radi? Da kvari ovo večer, da im uništava živote. Da

se tako ponaša prema njoj. Samo zato što ona nije htela da uradi baš ono što je on želeo. Bože, Ben je poznao previše ovakvih drkadžija.

Pusti je.

Prišao im je i zgrabio mladića za ruku. Vozač taksija gledao je pravo ispred sebe. Nastupio je jedan veoma kratak trenutak praznine, ni sekund, dok je Ben čekao da mu čovek odgovori, da ga pogleda, a onda mu se nešto sruči na lice, pravo na nos, i on izgubi tlo pod nogama i počeo da pada unazad. Njen lakat video je kako ga povlači unazad dok je aterirao na stepenište ispred kluba. Ona mu je zavalila majstorsku čušku. A tek leđa, Bože; nasadio se leđima na jedan od stepenika.

Ben ču kako se zalupiše vrata taksija, onda vide vozača kako odlučno seda na sedište i kreće, debelo kobile, zadnje sedište u taksiju i dalje je bilo prazno. Ben skloni ruku sa lica. Bila je krvava. Nos mu je krvario; osećao je kako mu krv teče preko usana, osećao je njen ukus. I vide muškarca i ženu kroz vodu koja mu je uveliko plavila oči i obraze. Zakašljao se. I više nije mogao da ih vidi. Ni reči od njih. Odoše.

Uspeo je da ustane.

Stiže drugi taksi i drugi par izade iz njega i zaobide Bena silazeći u klub pored izbacivača, koji ih propustiše i ne pogledavši ga. Leđa su ga otkidala, ali je mogao da stoji. Ponovo je bio na nogama. Obilno je krvario. Krv mu je kapala na košulju i sako. Potraži maramicu u džepovima pantalona, ali nije mogao da je nađe. Krv mu je liptala; osećao je kako se ispumpava. Izvukao je deblji kraj. Pretraži džepove sako. Eto ti njegovih pet minuta. Pokušao je da zaštiti ženu, a za nagradu dobio slomljen nos. I to od iste te žene. Maramice nije bilo ni u sakou. Ali pronađe krišku hleba. Zaboravio je da ju je tu stavio. Kao da je to bilo pre sto godina.

Krv je kapala na zemlju. Gledao ju je. Moraće nešto da preduzme da se dovede u red. Podmetnu krišku hleba pod nos. Dobro je upijala puter, možda će isto

tako upijati i krv; uostalom, nije imao ništa drugo i niko ga nije gledao. A i nije ga bilo briga. Pritisnu hleb na nos sada je znao da nije slomljen i išmrknu. Plašio se da pogleda šta je ispalo. Sada su ga gledali i izbacivači.

*

S obzirom na sve, sasvim dobro je izašao na kraj sa obrtnim vratima. Oseti pod nogama tepih u ulaznom holu pre nego što je bilo šta video, i odskoči u stranu. Oseti kako su vrata prohujala pored njega, samo nekoliko inči od njegovog dupeta. Bio je bezbedan. Zastade. Oči su mu i dalje suzile, nije mogao da prestane da trepće. Zabaci visoko glavu ne bi li usporio krvarenje. Krv mu nije tekla iz nosa još otkad je bio dete. Ali, izgleda da je ipak upalilo ono s kriškom hleba. Pokušao je da se seti gde su se tačno nalazili lift i niski stakleni stolovi. Tamo desno, pored bara. Pogleda. Bože, odmotavao mu se film u glavi. Ta devojka mora da je uzimala steroide. Mora da je bila plivačica ili tako nešto. Imaće modrice ispod očiju. Kako da ih objasni kada sutra bude došao kući? Osećao je kako mu bol uvrće i cedi tkivo oko i ispod nosa. Ali uspeo je da vidi lift. Nije bio daleko. Nije bilo stolica i Amerikanaca na putu.

Gospode Bože, ko vam je to uradio?
Bila je to Ejdin, iza recepcijskog pulta.

Nije to ništa , reče Ben.

Morao je da se domogne lifta.

Kako nije! reče Ejdin. Dodite ovamo, kod mene. Sajmone! Donesi mi vode.

Ona uze Bena za ruku i povede ga. Nije se opirao niti bunio. Tek što ga je pretukla jedna žena. Ona ga povede samo nekoliko koraka i nežno ga spusti u duboku fotelju.

Dajte da vidim , reče ona. Pustite me samo da ...

(32)

Pronašla je hleb.

Ben je držao oči sklopljene. Nastupio je jedan strašan, kratak trenutak večnosti kada ona nije ništa govorila a on nije mogao da čuje nikakav pokret, baš ništa, izuzev čuljenja svojih ušiju. Da li se onesvestila? Ili je pobegla? Bože, kakav je on krelac. Onda oseti toplu vodu i krpu koja se kao poljubac spusti na njegov nos i produži svuda okolo po njegovom licu. Odlazila je, i vraćala se ponovo, još toplija. Preko njegovog lica. Osećao je kako mu uklanja godine. Osećao je kako mu se nervni završeci protežu ne bi li je dotakli. Nikada se nije tako dobro osećao.

Ovo postaje strašno , reče ona. Čovek više ne može da izađe napolje ni da prošeta.

Suze su navirale, pritiskajući odozdo njegove kapke. On ih pusti napolje. Oseti kako ih krpa otire. Sada mu je prekrivala oči. On ih otvori. Plavo-bela kuhinjska krpa. Bila je lepa i hladna sada. I tako umirujuća. Požele da je zagrlji. Da je ponese sa sobom u krevet. Ona se ukloni s njegovih očiju i Ben ugleda Ejdin kako ga posmatra odozgo. Ejdin i još nekih dvadesetak ljudi.

Ponovo zatvori oči. Zastenja.

Jadničak.

Mogao je da je čuje kako ispira krpu. I ponovo je oseti, ovaj put brže, kako prelazi preko njegovog lica, okreće se i kruži. Voleo ju je, zaboravio je na ljude koji su ga gledali. Potpuno. Ko ih jebe. Samo kada bi ovo moglo zauvek da traje. Znao je: to je najbliže seksu od svega što je večeras sebi mogao da priušti. Mrzeo je sebe što tako misli, želeo je da se obesi, ali voleo ju je, uživao je u njoj u svakom preostalom sekundu. Gurnuo je lice u krpu. Oči su mu bile bistre i sveže; nos mu više nije bio zapušten. Ponovo je osećao mirise. Krpa mu prekri lice. On priljubi lice uz nju. Mogao je da oseti miris deterdženta.

Ejdin podiže krpu sa njegovog lica kada je počeo grčevito da kašlje.

(33)

Ovako je već bolje , reče ona.

Mora da su mislili da ste turista , ogласi se neko s američkim naglaskom iza nje.

*

Portir umesto Bena otvori vrata njegove sobe. Ben mu je rekao da ne brine, da mu je sasvim dobro, da može i sam, ali portir je bio uporan. Sajmon. Tako mu se dole obraćala Ejdin. Zbrčkani matori melez. Nije rekao ni reč dok su se peli liftom. A sada hoće da uđe u Benovu sobu. Ispred Bena. Verovatno očekuje bakšiš, ali od Bena neće dobiti ništa.

Sajmon pokaza prema nečemu na krevetu. Bio je to poslužavnik sa sendvičima i čajnikom. Dva mala plava mača bila su duboko zabodena kroz obe polovine sendviča, držeći ih poravnate na tanjiru.

Da li ste vi naručili ovu hranu? upita Sajmon.

Ne , reče Ben.

Pa, neko jeste.

E, pa, ja nisam.

Sajmon podiže poslužavnik sa kreveta. Ben je umirao od gladi.

Ako hoćete, možete da ih ostavite ovde , reče on.

Učinilo mi se da ste rekli da ih niste vi naručili , reče Sajmon.

I nisam , reče Ben.

Onda ništa , reče Sajmon. Možda ih neko drugi očekuje.

Krenu prema vratima.

A sa čim su? reče Ben.

Sa piletinom , reče Sajmon.

I ode. Ben sede na krevet. Bože, osećao je prazninu u stomaku, umirao je od gladi; nije jeo čitavu večnost. Lice ga je opet bolelo, ubijalo ga. Koža oko nosa mu je bridela; deterdžent mu je verovatno razjedao lice. Podiže ruku da opipa nos.

(34)

Još uvek je držao ono parče hleba. U deliću sekunde, pre nego što ga je zafrljačio o zid i ustao, Ben je hteo da ga pojede.

Ustao je.

Nije hteo da ostane ovde, u istoj sobi sa televizorom i kriškom hleba. Nikako. Ide napolje. Neće čak ni da se pogleda u ogledalo. Zakopča sako. Fleke na njemu bile su manje uočljive od onih na košulji.

Napolje.

Pre toga će oprati ruke.

Ne, čak ni to neće uraditi. Znao je da će, ako uđe u kupatilo, završiti tako što će prisluškivati žene u susjednoj sobi. Završiće u kadi, uva prislonjenog uza zid. Izvaljivaće podne daske u potrazi za mini-barom.

Napolje.

Još nije odapeo.

*

Počinje sa B , reče ona. Skoro sam sigurna da je tako. Žena u crnoj haljini pokušavala je da se priseti svog imena.

Kad je sišao u bar, proslava u ćošku već je bila dostigla vrhunac, naokolo je ležalo nekoliko tela, oduzetih nogu ili usnulih. Uključujući tu i ženu u crnom koja je, ne tako davno, preskakala preko oborene stolice.

Dirdri , reče ona.

To počinje sa D , reče Ben.

Sasvim sigurno Dirdri , reče ona. Čini mi se.

Bila je to nekada proslava zaposlenih u gradskoj komunalnoj službi sa dokova. Saznao je to od jednog hotelskog momka kog tu još nije video. Neko od njih je odlazio u penziju ili napuštao posao. Ili je možda umro, ako je to bio onaj tip koji je ležao tamo ispod stolice.

Ben je uradio nešto što nikada nije ni pomislio da bi zaista mogao da uradi. Krenuo je pravo prema ženi

(35)

u crnom i seo pored nje. Tek tako. Nije se zamajavao čak ni time da prvo naruči piće. Nije mu bilo potrebno. Samo je krenuo pravo ka njoj. Možda je stvar bila u bliskom dodiru sa smrću koji mu se dogodio napolju; to mu je ulilo hrabrost koju nikada nije imao niti iskusio ili je učinilo da na život gleda drugim očima; nije znao. Nešto se, u svakom slučaju, dogodilo. Samo je seo pored nje i rekao zdravo.

Bila je pijana k o letva. Mogao je to da zaključi po tome kako joj je padala glava; kapci će joj zaspati nekoliko minuta pre nje. Anđelčić u njemu opomenu ga da zloupotrebljava situaciju, ali mu on reče da odjebe. Učinio je to. Tek tako.

Novi Ben.

Hteo je da joj kaže svoje ime bez okolišanja; hteo je da joj kaže svoje pravo ime ali ona progovori prva.

Da ti kažem nešto , reče ona.

Ona se nasloni i gotovo pade na njegovo rame. Oseti kako mu rame zavija, očekujući je.

Idi tamo , reče ona i neodređeno pokaza prema ostatku sveta. Idi tamo i sačekaj pet minuta. Recimo, pet. Onda vikni Dirdri i ako podignem pogled, onda ćemo biti sasvim sigurni da se tako zovem.

U redu , reče Ben.

Krenuo je da ustane sa svog mesta, ali ga njegov unutrašnji nadzornik povuče nazad.

A šta ako ne podigneš pogled? upita on.

Onda ostani tamo , reče ona.

Stari Ben.

U redu , reče on. Onda ništa.

Ne , reče ona. Stvar je samo u tome što više volim da moji muškarci ne puštaju krv napolje.

Dok je izlazio iz bara, unutra su ulazila dva čuvara zakona, a još jedan je bio u obrtnim vratima. Jedan od njih, na čijem vratu i bradi je došlo do pobune bubuljica, pogleda u Benovu košulju, sako, a zatim i lice.

Onda pogleda u onog drugog, narednika, da vidi da li je i on opazio Bena. Ali narednik već beše ušao u bar, za čovekom u odelu koji je izgledao dovoljno zabrinuto da bude upravnik. Upravnik podiže ruke, pa ih spusti kao da nešto hvata. Govorio je barmenu da zatvori bar; Ben je znao šta to znači. Bubuljičavi policajac pratio je narednika i Ben se izvukao. Hitao je ka salonu za goste hotela. Pogleda na sat. Poklon od Fren za njegov poslednji rođendan. (Pogledaj, ima prave kazaljke. Neće moj čovek da nosi to digitalno đubre.) Ponoć je već odavno prošla. Još malo pa će doručak.

*

Napokon.

Pred njim se skrasila krigla piva. Lepa krigla piva. Ispiće je polako, a onda će se popeti gore i pokušati da zaspi. Noć je bila prava katastrofa. Ovo sad, krigla piva, ćaskanje Amera u sali za goste hotela, bio je vrhunac. Konačna i potpuna katastrofa. Od početka do kraja.

Jedan od Amerikanaca mu se obrati.

Koliko njih te je zaskočilo, sinko?

Nisam siguran , reče Ben. Trojica ili četvorica.

Bože, Bože. Lako je gomili da se junači.

I sako su vam pocepali. Sramota.

Ben to nije primetio; nije ni hteo da pogleda. Okusi pivo. Divno. Već je mogao da oseti kako deluje na bol iza njegovih očiju. Udobno se zavalio. Prvi put posle toliko dana, meseci, nije bio uznemiren, neraspoložen, nestrpljiv da ustane. Sutra će kući. Do tada će za Fren već smisliti neki izgovor za nos i modrice ispod očiju. Telefoniraće bratu i ispričaće mu neku drugu priču, drugačiju verziju, onu koja će se uklopiti u bilo kakvu priču koju bude spremio za Fren.

Konačna i potpuna katastrofa. Ali on je bio jedini koji je znao. Znao je: preboleće on to. Već je s nestr-

pljenjem iščekivao sledeći četvrtak, nekoliko krigli s momcima, prijateljsko ćaskanje. I zaboraviće ovu noć.

Iznenadili su ga Ameri. Još uvek su bili budni i orni za priču, a neki čak i za piće. Pričali su o vremenu, kiši, ne mnogo glasno; verovatno nisu hteli da povrede irski ponos.

A kapi. K o miševi.

Da znaš.

Ben je slušao. Želeo je da čuje nešto dobro, nešto zaista smešno. Nešto što je mogao da ponese kući, da ispriča Fren. I momcima sledećeg četvrtka.

Bila je to fina, pažljiva grupica. I očigledno su uživali u odmoru, čak i kiši. Premda Ben nije mogao da se seti da je tako padalo proteklih nekoliko dana. Slušao je grupu za susednim stolom.

Verovatno tamo imam rođake.

Ipak je Kork jedan od najvećih. Prema mapi.

Aha. Gospođa iz biblioteke je tako rekla. A Beri je jedno od najčešćih imena. I to je rekla.

Jedna od žena tapšala je govornika po ruci.

Siroti Bil , reče ona.

Siroti Bil. Visok, mršav čovek sa više bora na licu nego što je Ben ikada na nekom video. S izuzetkom žene pored njega, koja ga je upravo tapšala po ruci. Siroti Bil. Ben ga je žalio. Tako star čovek, a krenuo da traži korene.

Mogao je da uzme malo od Benovih. Mogao je sve da ih uzme, čitavo prokletostablo. I Ben bi onda bio slobodan.

Ali ne. Nije bio kadar da se nosi sa slobodom. Znao je to. Nije umeo da je iskoristi. Nije mu pružila ništa osim okrvavljenog nosa i glavobolje koja je sada prolazila, napuštajući ga. I priče o poraznoj noći u gradu od koje nije imao ništa, koju nikada nikome neće moći da ispriča.

Bilo bi lakše kada bi postojalo porodično imanje , pričao je Bil ostalima, rekla je gospođa. Postojao bi neki zapis. Mape.

Isplati se biti seljak, dragi moj.

Valjda.

Izvinite.

Bio je to Ben.

Izvinite što vas prekidam.

Ništa, ništa. Izvolite , reče žena koja je bila onako pažljiva prema Bilu. Verovatno njegova žena.

Nisam mogao a da ne čujem o čemu pričate , reče Ben. Slušao je sebe, pamtio i već prepričavao kasnije. O vašim korenima i tako to.

Ili o nedostatku korena , reče Bil.

Aha , reče Ben. Baš to. Ali hteo sam da vas zamolim da me posavetujete.

Ben je gledao kako se sve troje ispravljaju, inventar sale za goste hotela. Umiru od želje da mu pomognu. Nije imao pojma otkud mu ta misao pade na pamet, čak je nije bio ni potpuno svestan kada ih je prekinuo.

Vidite , reče on. Razmišljao sam o tome da se uputim preko da potražim vlastite korene.

Već je čuo sebe kako se smeje sutra ujutru dok prepričava Fren.

Vidite, moji preci su emigrirali ovde , kaza im Ben. Iz Amerike.

Jedan glas govorio je u ime svih.

Ma šta kažete.

Aha , reče Ben. Neverovatno, zaista. Došli su 1847.

Ma hajte!

Da, da. Tako mi Boga. Usred Velike gladi.

Čujete li vi ovo, narode?

Čujemo. Baš su mogli da izaberu i bolje vreme.

Ben ih je gledao pravo u oči, od jednog do drugog ljubaznog, zabrinutog lica. Nije bilo nikoga među njima ko mu nije verovao. Bio je oduševljen. A bilo je bezopasno. Pričinio im je zadovoljstvo, baš kao i sebi. *I nećete nam verovati šta nam se dogodilo u Dublinu,* mogao je da ih čuje Ben.

Dakle, nije im bilo teško da nađu gde će da žive , reče im on. Pričala mi je baka. Dok me je držala u krilu. Pola kuća na zapadu već je bilo prazno.

Baš zanimljivo.

Nikada pre nisam na to tako gledao. Dok jednom ne smrkne...

...drugom ne svane.

Očaravajuće.

Kako se vi zovete, gospodine?

Ben Vinters , reče Ben.

Vinters.

Prenosili su ime od jednog do drugog, kao bebu, s krila na krilo.

Čikago , reče Ben. Moja baka sećala se da su stariji pričali o Čikagu.

Hej, Al je iz Čikaga.

On je već legao.

Pa šta, hajde da ga dovedemo ovamo. Ne sme ovo da propusti.

Ne želim da vam pravim neprilike , reče Ben.

On podiže svoju kriglu dok su Amerikanci birali delegaciju koja će otići kod Ala i izvući ga ispod jorgan-planine. Dobili su zabavu. Kao i Ben. Bio je sav ozaren. Jedva je čekao da ispriča Fren. I svom ocu. Mogao je da vidi oca kako se smeje i zacenjuje, i nije bio iznenađen. Osećao se dobro. Jedva je čekao. Sada je imao priču, i to klasičnu, a on je bio glavni junak, pokretač svega. Jedva je čekao da se vrati kući.

Bele laži

Rouz je za trenutak zastala pred ulazom u hotel Finbar, gledajući kako se taksi udaljava.

Prokleti derikoža...

Ali bila je upozorena.

Nemoj da uzimaš taksi s aerodroma ako ceniš sopstveni novac.

Ajvi je to rekla. Ajvi je uvek bila u pravu.

Tako da, kao i obično, nije mogla nikog da okrivi osim samu sebe.

Neću reći Ajvi, pomisli.

Došla sam autobusom do terminala Aras. Tamo sam uzela taksi. Ako bude neophodno, tako ću da kažem.

Bele laži nikad nikom nisu naudile. Tako joj je, bar, majka uvek govorila. Problem je bio u određivanju razlike između bele laži i crne laži. Rouz je smatrala da je dosad uspela da se probije kroz život zahvaljujući nizu sivkastih manipulacija istinom.

Onaj isti stari miris dopirao je sa reke, vlažan, hladan i tako dobro poznat pod uličnim svetiljkama.

Ovo nije bio njen omiljeni deo grada.

Grozna sećanja na stanicu Kingzbridž, kako ju je njena majka uvek uporno nazivala; kraj raspusta, školska uniforma, odvažan izraz lica, veliki kožni kofer u čuvarevom kombiju.

Novac bi prešao iz ruke u ruku u Golveju. Pripazite mi na dete. Klimanje glavom, namigivanje, osmeh uveravanja i novčić bi prešao iz jedne ruke u drugu.

Tako ponižavajuće.
Pola krune!
Oduvek je želela da raspravi to sa majkom.
Zar vredim samo pola krune? htela je da kaže,
ali se nikada nije usudila.
Majka je iz takvih razgovora uvek izlazila kao
pobednica.
Kao i Ajvi.
Rouz je uzdahnula i gurnula obrtna vrata.
Vrata su zacvilela dok su je unosila sa hladnoće u
toplotu recepcije.
Blagi bože, što mrzim ovakva mesta. Kladim se da
se odane pristalice partije još uvek okupljaju ovde. I
podilaze jedni drugima.
Jarko svetlo i plastično cveće. Ukusno aranžirano
plastično cveće. Još malo pa gore i od razmetljive pro-
stote.
Što li je zaboga Ajvi izabrala ovu rupu?
Da me postavi tamo gde mi je mesto.
Eto zato.
Nije zato što nema para. Ajvi i Džo puni su k o
brod.
Brohohood!
Veliki, veeeliki mlinovi blizu Tuama.
Prilika godine, govorili su svi.
Mora da je to bila neka prilično mršava godina!
To su još uvek bila vremena kada se na mešane bra-
kove gledalo sa negodovanjem. A za ćerku seoskog
sveštenika izbor je bio strogo ograničen.
Možda sam, pomislila je, pošteđena sudbine gore
od... gore od čega?
Izvolite?
Mladoj recepcionerki videlo se po očima da je
premorena.
Težak dan proveden u argatovanju ispred usijanog
kompjutera... ili možda samo u osmehivanju drugim
ljudima.

Hvala. Rezervisana je soba za dve osobe. Ili na
ime FicGibon ili na Gejtli.
Žena je pritisla neke dirke na kompjuteru i zagle-
dala se u ekran. Odras reči treperio joj je u očima.
Soba 102, prvi sprat. Gđa Gejtli je već stigla. Uze-
la je ključ pre dvadesetak minuta.
Hvala.
Gđa Gejtli kaže da plaćate kreditnom karticom...
pa...
Prokleta Ajvi, pomisli Rouz dok je stavljala torbu
na pult i preturala po njoj.
... ako biste mogli...
Rouz je izvukla kožni novčanik prepun plastičnih
kartica.
Izabrala je jednu i spustila je na pult.
Toliko o velikim, veeelikim mlinovima blizu Tua-
ma. Možda joj Džo ne daje pare. To baš i ne bi bilo iz-
van granica mogućeg.
... Hvala, gospođo. Samo jedna noć, je li tako?
I te kako.
Da. Izgleda kao da ste u gužvi.
Žena joj se osmehnula.
Amerikanci. Prevrnula je očima, a reči je samo
oblikovala usnama ne izgovarajući ih. Hoćete li da
vam se doručak donese u sobu, gospođo... kako ono
beše...?
FicGibon. Sa velikim G. I gospođica sam. Ne, ne
hvala. Verovatno ćemo sići dole. Moja sestra mora da
stigne na voz. Mislim da će biti najjednostavnije da do-
ručujemo dole.
Žena je vratila Rouz njenu kreditnu karticu.
Možete se uvek javiti na recepciju ako se predo-
mislite. Nadam se da ćete biti zadovoljni u svakom po-
gledu. Lift je odmah tu, čim prođete kroz hol. Prvi
sprat, kad izađete iz lifta skrenite levo.
Telefon na pultu je zazvrjao i žena je podigla
slušalicu.

Recepcija. Izvolite?
Dala je znak Rouz podigavši ruku.
Soba 102 , pročitala je sa njenih usana.
Kada je izašla iz lifta, Rouz je dočekala paprat aranžirana u bakarnoj posudi.
Prišla joj je i opipala jedan list.
Bila je prava.
Pazi, boga ti! glasno je promrmljala skrenuvši levo u hodnik.
Zastala je ispred sobe 102.
Sad bih mogla da odem kući. Taksi nazad do aerodroma. Poslednji let za London.
Mogla bih da odem u Šelborn, lepo se najedem, popijem nekoliko pića i da odletim nekim avionom ujutru.
Ona nikada neće saznati da stojim ovde i lomim se. Nikako da prelomim.
E, jebi ga! Ih, Ajvi! Šta ću kog đavola ovde?
Vrata se iznenada otvoriše Ajvi je stajala pred njom i gledala je.
Čula sam lift , rekla je samo to i sklonila se u stranu da propusti Rouz u sobu.
Eh, Ajvi... o, bože ... zdravo. Rouz je prošla pored sestre i bacila svoju torbu na pod. Pošteno si me prepala.
Okrenula se da poljubi sestru.
Ajvi je stajala u mestu, leđima okrenuta vratima, i odmeravala Rouz od glave do pete, a onda joj polako prišla i prinela svoj meki obraz Rouzinom mekom obrazu.
Mirisala je na lavandu.
Baš mi je drago što te vidim, mila. Deluješ umorno.
I meni je drago što te vidim. Mrtva sam umorna. Mogla bih da sljuštım jedno piće.
Ajvi je zavrtila glavom. Na televizijskom ekranu, neka žena sa ogromnom frizurom takođe je zavrtila glavom. Čitala je vesti bez tona.

Nema mini-bara , kazala je Ajvi. Pretražila sam svaki kutak ove sobe.
Kupatilo? upitala je Rouz.
Ma jesi luda.
Kakva rupa. Moraćemo da sidemo do bara. Uskoro neću biti ni za šta ako nešto ne popijem.
Nećemo u bar , kazala je Ajvi. Tamo je izgleda nekakva proslava.
Mogle bismo isto tako da se pokupimo odavde i da odemo na neko iole civilizovano mesto. Mogle bismo da uzmemo taksi i da odemo negde miljama daleko.
Ovom hotelu ništa ne fali. Toplo je, udobno, čisto. Šta bi ti još htela?
Rouz je skinula kaput i bacila ga na krevet.
Neko piće, ali takođe volim i da ima malo stila. Ali nema veze, ti si gazda. Podigla je telefonsku slušalicu. Šta ćeš da popiješ?
Šta ćeš ti?
Brendi i pivo od đumbira. Veliko.
Ajvi je za trenutak razmišljala, dodirujući kožu ispod svog desnog oka kao da prstima traži neku šifrovanu poruku.
Klimnula je glavom.
Može , kazala je.
Rouz je pozvala sobnu uslugu.
Kako je Džo?
Dobro je. Satire se od posla. Znaš kakav je on.
Rouz je blago zavrtila glavom i namrštila se u slušalicu.
A deca?
Dobro. Svi smo dobro, hvala bogu.
Svi smo dobro , rekla je Rouz u slušalicu, u svom najboljem maniru á la Grejs Keli. Izuzev sobne usluge.
Strpi se malo.
Možda su u sobnoj usluzi svi pomrli. Gomila leševa leži na podu.

Jednim pokretom prsta prekinula je zvonjenje i pozvala recepciju.

Daj im vremena , kazala je Ajvi, ali prekasno.

Neki glas je zakreštao.

Da , kazala je Rouz. Izvinite što vas uznemiravam. Nisam uspela da dozovem sobnu uslugu... Da. OK. To je OK. Da li biste mogli...? E, baš vam hvala... Dva brendija i dva piva od đumbira... Velika, molim vas. I led. Da, dva velika. Soba 102. FicGibon. Veliko G. Izvinite što sam vas uznemirila.

Spustila je slušalicu.

Gospode!

Pre nego što je uspela još nešto da kaže, Ajvi je progovorila.

Nije dovoljno otmeno za tebe. Nema potrebe da poričeš to, Rouz. Piše ti na čelu. E pa, za mene je sasvim dobro. Promrmljala je nešto ispod glasa što Rouz nije sasvim razumela, ali zvučalo je kao Raj na zemlji .

Rouz je zbacila cipele s nogu i prešla preko sobe do svoje sestre. Na trenutak joj je stavila ruku na rame.

Izvini. Od letenja sam uvek na tri čoška. Uvek se userem od straha tamo gore, a onda sam na tri čoška kad sletim. Sedi, zaboga, dušo. Opusti se. Izgledaš kao da ćeš sad da pobegneš.

Nasmejala se u sebi na trenutak; ona je, na kraju krajeva, bila ta kojoj je palo na pamet da klisne.

Povukla je zavesu u stranu i zagledala se u tamu boje šafrana. Automobili su mileli preko mosta, a i ispod njih reka je, duboko dole između ozidanih obala, tromo proticala.

Nema u svemu tome nikakve veličine, pomislila je.

Jesi li rekla Raj na zemlji ?

Ponovo je navukla zavese, ispravljajući prstima nabore na sjajnoj tkanini.

Jao, Bako, što imaš velike uši.

Ovo mi već više zvuči kao Ajvi.

Ajvi je uspravno sedela na stolici sa visokim naslonom. Blago se nasmešila na Rouzine reči.

Ne drži se dobro, pomislila je Rouz. Uopšte se ne drži dobro. Napuniće četrdeset i jednu idućeg maja a izgleda kao... pa... izgleda kao sredovečna ćerka seoskog sveštenika. Od onih iz priča za decu... usedelica naše parohije... Uh, što sam podla, izgleda kao neko ko više nema snova. A to stanje predano izbegavati treba...

Ajvi joj je nešto govorila.

... Prosto je dobro da se čovek malo odmori. Nije da... nego prosto da ima nekoliko sati za sebe...

Za idući put preporučujem Šelborn. Pogotovu ako ja plaćam.

Ajvi je pocrvenela.

Rouz... ja...

Nemoj da brineš. Nije trebalo to da kažem. Jeftin štos.

Vaspitali su nas da budemo štedljive...

Rouz se nasmejala.

To je jedna od pouka za koje mi je drago da sam mogla da ih odbacim kad sam otišla od kuće, a sa njom i čednost i pobožnost. Problem sa štednjom je u tome što joj je drugo ime škrtost.

Začulo se kucanje na vratima.

Da. Napred , doviknula je Rouz.

Vrata su se otvorila i unutra je ušao jedan stariji čovek sa poslužavnikom.

Izvinjavam se što ste imali problema sa sobnom uslugom.

Prošao je kroz sobu i spustio poslužavnik na sto pored prozora.

Večeras smo potpuno sluđeni. Disao je pomalo otežano dok je govorio. Dole je velika proslava. Možda ste primetile kada ste došle. To bi moglo da potraje, a imamo i ceo autobus Amera koji su jutros stigli.

Hvala vam , kazala je Rouz. Zao mi je što smo vas uznemiravale.

Ma kakvo uznemiravanje, moje dame. Sve to ide u rok službe. Zastao je dok je išao natrag ka vratima i odmerio Rouz od glave do pete. Uznemirila ju je nje-gova krhkost. Nadala se da će uspeti da izađe iz sobe pre nego što se sruši na pod. Njegov pad, pomislila je, bio bi bešuman.

Možete da večerate u restoranu ili vam možemo poslati sendviče ako želite. Šta god poželite, slobodno tražite. Samo okrenite pet-nula-pet. Ponovio je brojeve dok je išao prema vratima. Pet-nula-pet. Samo tražite Sajmona.

Učtivo se naklonio i ostavio ih sa njihovim pićima. Rouz je dodala Ajvi jednu čašu i odvrnula zatvarač na boci piva od đumbira.

Reci koliko ćeš.

Nagla je bocu nad Ajvinu čašu.

Do vrha.

Ajvina ispružena ruka je drhtala dok je držala čašu.

Rouz je ubacila nekoliko kocki leda u svoju čašu, a zatim hitro usula pivo od đumbira.

Nema svrhe da se skroz razblaži.

Sela je preko puta sestre i podigla čašu.

Da si mi ti živa i zdrava.

Ajvi klimnu glavom.

Dve žene pile su u tišini; Rouz je na tren zadržala tečnost u ustima, uživajući u tom odlaganju zadovoljstva.

Ajvi je pila kao dete, požudnim gutljajima, čvrsto sklopljenih očiju.

Ajvi.

Ajvi otvori oči i pogleda u sestru.

Izgleda blago iznenađena što me vidi, pomisli Rouz.

Šta se dešava? Šta sve ovo treba da znači? Zašto sedimo u ovoj rupi i pijemo brendi?

Samo sam mislila da bi bilo lepo...

Nema potrebe da budeš štedljiva kad je istina u pitanju. Je li zbog Majke? Je li se nešto desilo Majci?

Rouz je bila iznenađena sopstvenim zabrinutim tonom. Zabrinutost zbog majke bila je poslednja stvar na svetu koju bi od sebe očekivala. A ipak ju je zagrebucala negde na dnu mozga.

Ajvi je odmahivala glavom. Kao da su joj ona dva gutljaja brendija olabavila mišiće na vratu.

Majka je dobro. Zastala je. Da. Mislim, trenutno je dobro. Jednom ćemo, ipak ... morati da ... pa, da donesemo neke odluke. Znaš šta hoću da kažem.

Otpila je još jedan gutljaj iz svoje čaše.

Trebalo je da naručim celu flašu, pomisli Rouz.

Strašno mi je i da pomislim na nju sasvim samu u toj kući. Dešavale su se neke užasne stvari, znaš. Užasno, svirepo nasilje. Stari ljudi koji žive sami strašno su nezaštićeni. Mislila sam samo da bi trebalo da ti skrenem pažnju na...

Je li se ona brine?

Ajvi je odmahnila glavom.

Ni najmanje. Znaš kakva je ona.

S đavolom bi na megdan izašla.

To baš nije isto što i najuriti mladiće koji su spremni na oružanu pljačku i ne prežu od nasilja.

Preteruješ.

Jesam li ikad preterivala?

Rouz se zakikota.

Nikad, mila. Ako Majka nema problema, mislim da ti ne treba da ih stvaraš. Pusti je na miru.

Hoćeš li da odeš tamo sa mnom i da je vidiš? Da sama vidiš kakva je situacija? Nisi čak nikad ni videla kuću koju je kupila pošto je... Na takvoj je osami... pošto je Otac...

Neću da idem, Ajvi. Utuvi to sebi u glavu.

Jao, Rouz, za boga miloga. Majka ti je. Nisi je videla godinama.

Rouz se nasmeja.

Ne bi ti baš bila zahvalna kad bih joj se ja pojavila na vratima. Radije bi se suočila s nekim podivljanim tinejdžerom sa čekićem u ruci.

Ajvi je ispila ostatak svog pića i zurila u ispražnjenu čašu.

Baš nisi fer.

I da jesam i da nisam, odgovor je ne. I tako si sve zbrzala.

Ajvi spusti čašu na sto.

Ne samo što nisi fer prema Majci nego ni prema meni. Zašto bih ja morala da preuzimam odgovornost za ono što se njoj dešava? Imam dovoljno... Glas joj je zamro. Izvini, kazala je, posle duže pauze.

Podigla je svoju tašnu sa poda i počela da pretura po njoj. Predomisli se i zatvorila tašnu koja je škljocnula. Ustala je.

Samo da... Pokazala je u pravcu kupatila. Samo da... znaš... ve-ce.

Ajvi je prešla preko sobe sa tašnom čvrsto stisnutom ispod miške. Zatvorila je vrata kupatila i Rouz je čula kako ih zaključava za sobom.

Začula je tiho brujanje muzike iz susedne sobe.

Pomislila je na svoju majku, samu, kako zaključava vrata pred napasnicima... neprijatna, ali ne suviše verovatna pomisao.

Poslednji put ju je videla na očevoj sahrani.

Ja sam vaskrsenje i život, rekao je biskup i raširio ruke prema okupljenima, i ko god živi s verom u mene neće nikada umreti.

Rouz je tada plakala.

Plakala je jer nije verovala u te reči.

Plakala je zbog svog oca, koji je verovao u njih a sada je, kako god da se okrene, bio mrtav.

Plakala je zbog svoje majke, koja je okrenula lice u stranu kada se Rouz nagla ka njoj da je poljubi pošto je izašla iz taksija kojim je došla iz Golveja.

Okrenula lice u stranu.

Rouz se pitala da li je njen otac video taj gest odande gde je u tom času lebdeo, ma gde to bilo.

Nadala se da nije.

Otpila je još jedan gutljaj i promućkala ga u ustima kao da ih ispira, a onda pustila da joj tečnost lagano sklizne niz grlo.

Majka je ostala pribrana, tako je bar izgledala, tokom cele službe, pa čak i pored same rake.

Čovek kog rodi žena ima pred sobom tek kratak i jadom ispunjen vek... Raste i biva posečen kao cvet...

Majka je koračala među ožalošćenima, bez ijedne suze u oku, a njene usne kao da su same od sebe izgovarale reči opela. Potpuno rutinski.

Rouz je stajala pored groba sa nečijim velikim vencem u rukama, otkidala cvetove i bacala ih jedan po jedan u otvoreni grob, dok su ljudi sa lopatama stajali sa strane i posmatrali sve to i po svoj prilici razmišljali o prekovremenom radu.

Evo ruzmarina, za spomen, i evo dan i noć...

Ajvi je tada došla, zagrlila je preko ramena i odvela.

Dala bih ti i ljubičice, ali sve su uvele kada mi je otac umro.

Ajvi nije bila toliko loša.

Imala je svoje trenutke.

Nije bilo mnogo tih trenutaka, ali bilo ih je nekoliko.

Vrata kupatila su se uz škljocanje otvorila i Ajvi se vratila u sobu.

Očešljala se i uradila nešto s licem.

Izgledala je smirenije.

Bacila je tašnu na krevet.

Jesi se ufiksala? Rouz su se te reči otele iz usta.

Ajvi ju je pogledala, zapanjena.

Rouz...

Izvini. Jedna glupa...

Prilično sam nervozna u poslednje vreme. Doktor... samo blage pilule za smirenje. To je sve. Ništa... znaš... ništa.

Baci ih, kazala je Rouz.

Nisu mi potrebni tvoji saveti. Imam sasvim dobrog lekara.

Tja.

A šta bi to tja trebalo da znači?

Znaš ti savršeno dobro. Mislila sam da si pametnija, Ajvi. Mislila sam da sam u ovoj porodici ja ta na koju se ne može osloniti. Sirota Rouz, izgovori svoje ime šapatom, na nju čovek ne može da se osloni. Otrov. Nemoj da te vuku za nos dobri, normalni, odgovorni doktori. Oni te i truju. Baci pilule i praškove u đubre. Bol je bolji.

Hvala, doktore.

Molim i drugi put.

Rouz je podigla pogled ka svojoj sestri i setila se kako joj je zavidela onog dana kada se udavala za Džoa.

Katedrala u Tuamu odzvanjala je od zvuka orgulja i pesme hora.

Slava neka je najsvetijem u visinama i u dubinama, slava mu.

Duvao je vetrić i žene su rukama pridržavale svoje šešire ukrašene cvećem. Suknje su im lepršale i nadi-male se dok su se osmehivale fotografima ispred crkve, a prolaznici su virili kroz kapiju da bi videli nevestu-le-poticu, najbolju priliku golvejskog sreza.

Blistav dan.

Možda su, pomislila je tada, sve one priče istinite.

Možda su ovo vrata radosti kroz koja svi moramo da prođemo.

Nasmešila se.

Šta se ceriš?

Samo sam se setila onih grozomornih haljina koje smo, kao deveruše, morale da nosimo na tvom venčanju.

Ajvi se za trenutak zamislila, prisećajući se.

Nisu bile baš toliko strašne.

Haljine iz pakla, kazala je Rouz. Mrtvački ljubičaste.

Nisu bile mrtvački ljubičaste.

E pa, mi smo sve mislile da jesu. I da nam uopšte ne priliče.

Ajvi se nasmejala.

To je trebalo da bude moj dan. Vi ste bile samo nešto uzgredno.

To nam tada niko nije objasnio.

Rouz je ustala i prišla sestri. Uzela je Ajvinu ruku i prislonila je na trenutak uz svoj obraz.

Evo nas, kazala je.

Gledale su se.

Trenutak kasnije Ajvi je zatreptala i skrenula pogled.

Mislim da nam treba još po jedno piće.

Dobra ideja, rekla je Rouz. Hajde da sidemo do bara, uzmemo neke sendviče i flašu vina i da ih done-
semo gore. I da poštedimo onog sirotog matorana jur-njave gore-dole.

Pa...

Moram da se uverim da i van ove sobe ima života, prekinula je Rouz sestru. Kao da smo u nekoj kapsuli koja putuje na Mars.

Baš pričaš koješta.

Kao i obično. Hajde. Jedan brzi sprint niz stepenice. Hajde da živimo opasno.

Rouz je projurila kroz sobu i otvorila vrata teatralnim pokretom.

Naklonila se.

Posle vas, Sesile, dobacila je sestri.

Ajvi se nasmejala.

To mi godinama niko nije rekao. Ne, posle vas, Klode.

Izašle su u hodnik i pustile da se vrata s treskom zalupe za njima.

Između njih i lifta, neki čovek je ustajao sa poda.

Izgledalo je kao da se baš sapleo o neki poslužavnik.

Ili je pokušavao da... nezadrživi, penušavi smeh navirao je Rouz iz grla.

Čovek je potapkao nešto jednom nogom.
Pripazite , promrmljao je dok su mu prilazile.
Rouz je pokrila usta rukom i žurno prošla pored njega.
Čula je kako iza nje Ajvi nešto govori tom čoveku.
Dotakla je prstom dugme lifta i u istom trenu prasnula u smeh koji je provalio iz nje.
Ajvi ju je sustigla.
Šta...
Rouz je nemoćno vrtela glavom.
Kakva jadna budala...
Ma ššššš, Rouz. Čuće te.
Lift je zujao.
M ... ma, je l ti shvataš šta je radio?
Vrata lifta su se uz šum otvorila.
Dve žene su ušle unutra i vrata su ponovo zašumela.
Ne čeznem za ovim svetom, pomislila je Rouz i opet počela da se smeje.
Spotakao se , kazala je Ajvi.
Krao je džem sa onog poslužavnika. I usred tog čina uhvatili su ga Klod i Sesil. Prokleti kradljivac džema. E, to se nikad ne bi desilo u Šelbornu.
Laki udar i vrata su zašumela.
Žamor glasova i smeh doprli su do njih iz bara, a odnekud se čulo i udaljeno pulsiranje muzike.
Jesi li ti u stvari već odsedala u ovoj rupi?
Ajvi je odmahнула glavom.
Džo ponekad odseda, ako mora da prenoći ovde.
Baš je zgodno. U baru je užasna gužva. Ja...
Rouz je prišla recepciji.
Recepcionerka je bradom pridržavala telefonsku slušalicu.
Podigla je obrve kad je Rouz prišla i osmehnula se.
Molim vas, gde je sala za goste?
Žena je klimnula glavom i pokazala niz hodnik iza njihovih leđa.
Hvala.

Žena je ponovo klimnula glavom. Izgledala je sasvim nezainteresovano, a zašto i ne bi? Šta je pa tu interesantno?

Sala za goste je bila mračna i blago je vonjala na dim cigareta i pivo; ovde se, pomislila je, verovatno nije vetrilo poslednjih trideset godina. Ili, verovatnije, mnogo, mnogo duže.

Jedan visok čovek za šankom napunio je sebi čašu ginisom. Klimnuo joj je glavom.

Izvolite.

Da li bismo mogle da dobijemo dva velika brendija i dva piva od đumbira, molim vas?

Mahnulo je rukom ka jednom stolu u ćošku.

Odmah dolazim.

Lampa sa crvenim abažurum bacala je krug svetla na drvenu površinu koja se presijavala. Sele su jedna pored druge na nisku, presvučenu klupu.

Kolena su im odozdo udarala o sto. Lica su im bila u tami.

Na drugom kraju prostorije, ostali stolovi bili su osvetljeni malim krugovima zlatne svetlosti.

Pet-šest ljudi sedelo je raštrkano i žagor glasova bio je tih.

Rekla sam Majci da ćeš da dođeš sa mnom sutra , kazala je Ajvi.

Prilično blesavo s tvoje strane.

Kad sam odlazila, vetrila je gostinsku sobu.

Rouz je osetila kako je obuzima bes i čvrsto je stegla usne da bi sprečila reči da se izliju. Zamišljala ih je kako se prosipaju po stolu, leže tamo u krugu svetlosti i progorevaju polituru i sto, a zatim padaju na pod da bi ostale da leže u žalosnim gomilicama oko njihovih nogu. Toliko ima reči na ovom svetu koje ne smeju nikada da budu izgovorene.

Izvolite, moje dame, dva velika brendija i dva đumbira. Hoćete li da vam se to upiše na račun?

Ne. Ja ću... Dok je izgovarala to, Ajvi je preturala po tašni.

U redu je, Ajvi. Ja častim.
Ajvi se nije raspravljala.
Potpisaću vam.
Samo izvolite.
Spustio je račun na sto pored nje.
Ajvi je odvrnula zatvarač sa boce piva od đumbira i opet napunila svoju čašu do vrha.
I da li bismo mogle da naručimo jednu flašu vina i neke sendviče, da nam se donese u sobu, molim vas?
Reći ću da vam ih donesu.
Mislila sam... ovaj... pošto ste u tolikoj gužvi da bismo mi mogle...
Ne brinite, gospođo. Ja ću lično za to da se postaram. Šta biste želeli od sendviča? Imamo sir, šunku, jaja, govedinu, paradajz salatu i veoma dobru domaću supu; možda biste želeli činiju supe? S pečurkama, pileću... a da, imamo i sendviče sa piletinom...
Ne hvala, ja ne bih supu...
Ja bih htela supu, kazala je Ajvi. Htela bih supu s pečurkama.
Jednu s pečurkama... Pravio je spisak u glavi.
Za mene samo sendviče, rekla je Rouz. Možemo li da dobijemo mešane? Onda ne moramo da se odlučujemo.
Ovlaš se osmehnuo.
A vino? Hoćete li da vam donesem vinsku kartu?
Nemojte da se mučite. Boca domaćeg crnog biće sasvim dobra.
Domaće crno. Mešani sendviči i činija supe s pečurkama.
Sjajno. Hvala vam.
Zadovoljstvo mi je, gospođo.
Naklonio se i udaljio ka jednom stolu na drugoj strani prostorije odakle mu je neki čovek mahao.
U šta se kladiš da će da zaboravi? pitala je Rouz.
Nije izgledao kao da se koncentriše.
Što si blesava!

Zašto toliko razblažuješ brendi?
Mrzim njegov ukus. Ajvi otpi jedan gutljaj. Ali od njega se bolje osećam.
Vidi, Ajvi, što se Majke tiče...
Doći ćeš, je l' da? Znam da bi mnogo volela da te vidi. Znam da ti je oprostila... sve one ružne stvari koje si joj rekla. Pustiće da prošlost ostane prošlost.
Je l' ti ona to rekla? Neka prošlost ostane prošlost. Rouzin glas je bio pun neverice.
Ajvi je odmahнула glavom. Na kraju krajeva, ona je stara. Ako ona može da oprost, onda možeš i ti.
A šta tačno misliš da ona meni oprašta?
Nastupilo je dugo ćutanje.
Ajvi je proučavala čašu u svojoj ruci kao da je u pitanju neki neobičan predmet.
Ne znam pojedinosti cele te priče.
E pa, onda nemoj da se mešaš. Nemoj da praviš probleme.
Neke odluke ćemo ipak morati da donesemo. Ja stvarno ne bih volela da se sve svali na mene. Pod ovim okolnostima, mislim da bi trebalo da dođeš dole i da sama vidiš kakva je situacija. Da razgovaraš sa njom.
Pusti je na miru. To ti je moj savet. Ako ona bude mislila da joj treba tvoja pomoć, vrlo brzo će ti staviti to do znanja. Nije ona mutava.
Ona želi da te vidi.
Je l' tako kazala?
Pa nije baš upotrebila toliko reči... ali...
Ali je vetrila gostinsku sobu.
Rouz je za trenutak u tišini posmatrala svoju sestru.
Ili je pre ubacivala tarantule između sveže ispeglanih čaršava.
Ajvi navreše suze na oči.
Rouz se nagla preko stola i dotakla joj ruku.
Nikad nisi plakala. Uvek sam se tome toliko divila.
Ajvi je odmahнула glavom i iskapila ono malo svog preostalog pića.

Glu, glu, glu. Rouz je posmatrala kako joj se vrat nadimā i opušta dok joj je tečnost tekla niz grlo.

Čak i kad smo Majka i ja išle na stanicu da te pratimo na put u školu, nisi nikad plakala.

Uživala sam u školi. Drugarice su mi uvek nedostajale za vreme raspusta. Neću da kažem da mi nije bilo lepo kod kuće, ali sam... eto... uvek sam bila baš srećna što se vraćam u školu.

Prisećala se prošlosti sa jedva приметnim osmehom na licu.

Volela sam pravila, a i prosto da budem zajedno sa svim tim ljudima. Volela sam igre. I što ima nekog s kim mogu da šapućem u mraku kad se svetla pogase. Sve to društvo. Nisam nikad bila bez društva. Mi smo u stvari bile kao dve jedinice, je l da? Nije bilo zajedničkih misli između nas, ni igara kojih bismo mogle zajedno da se igramo. Sedam godina je tako velika razlika kad si dete. Sad to ništa ne znači. Ali onda... to je bilo kao čitav ljudski vek. Zar nisi i ti tako mislila?

Rouz je klimnula glavom.

Da se vratimo na Majku...

Mislila sam da bismo mogle da sredimo da bude smeštena negde gde bi o njoj neko brinuo. Ima jedno fino mesto u Golveju... Mogla bi da ponese tamo puno svojih stvari. Da sama namesti sebi neki stančić. Ne bismo morali da brinemo za njenu bezbednost i svi bismo mogli da joj svaki čas navraćamo u posetu. Kako u ovom trenutku stvari stoje, ona jedva da uopšte i viđa decu, a ja odlazim tamo otprilike samo jednom u...

Ajvi je zastala, odmeravajući reči u sebi. Ranije smo imali običaj da nedeljom ručavamo sa njom. To je postalo kao neka vrsta tradicije, ali se otprilike poslednjih godinu dana poklapalo sa njegovim golfom i tako smo jednostavno zapustili taj običaj. I tako je suviše stara da bi spremala ručak za sve nas.

Rouz je podigla ruku kao policajac.

Stani.

Ajvi zastade.

Za trenutak je gledala u Rouz kao da ne može da se seti ko je ona.

Zašto? Zašto da stanem? Za mene se i ti uklapaš u tu sliku. Tako kažu, je l da? I ti se uklapaš u sliku. Dobrodošla, sestro, u sliku.

Gospode bože, pomislila je Rouz, nacvrcala se.

Bilo joj je drago, u tom trenutku, što nisu u Šelbornu.

Ajvi je dohvatila svoju čašu i zurila u njenu prazninu.

Rouz je ustala i pružila ruku svojoj sestri.

Hajdemo. Potrebni su mi oni sendviči. Hajde da se vratimo u sobu. Ovo mesto je suviše sumorno i staro za razgovor.

Ajvi je uzela njenu ruku u svoju i držala je.

Nemam nameru da podižem glas, kazala je.

Znam da nemaš, mila.

Džo nikako ne voli da podižem glas.

Možemo da se izujemo gore, da se ispružimo na krevetima. I opustimo. Jedemo naše sendviče. Ajde.

Nisi popila piće do kraja.

Poneću ga sa sobom.

Povukla je Ajvi sa klupe i blago je gurnula u pravcu vrata.

Pokupila je svoju čašu i okrenula se da bi mahнула onom čoveku, koji se vratio za šank i ponovo stajao tamo. On joj je klimnuo glavom i pokazao prstom naviše.

Išle su niz hodnik ćuteći. Ajvi je sigurnim korakom odmicala sve dalje.

Možda uopšte nije nacvrcana, samo malčice histerična, u klimaksu je, ne oseća se najbolje. Spiskovi opisnih reči poigrali su u Rouzinoj glavi. Usamljena je. Možda, usamljena. Mora da je izuzetan napor kad ti nije dozvoljeno da podigneš glas.

Hoćemo li peške uz stepenice ili ćemo liftom?

Ajvi se zaustavila kod lifta i pritisla dugme.
Ona proslava u baru kao da je postajala sve neobuzdanija.

Primitila je džemokradicu koji je stajao pored vrata, sa rukama u džepovima, očigledno se premišljajući da li da se pridruži proslavi.

Došla je u iskušenje da mu dovikne nešto preko hola. Mani se, mogla bi da vikne. Bolje bi ti bilo da odeš u bioskop.

Blagi bože, i meni bi to bilo bolje. Ho-ho. Možda bismo čak mogli i zajedno da odemo. Osmehnula se na tu suludu pomisao i zapitala se kakve li bi filmove on mogao da voli.

Rouz.

Začula je Ajvin glas.

A... ovaj... da. Izvini.

Lift je stigao i one uđeše unutra.

Da li ikad sanjaš kako se zaglavljuješ u liftu?

Baš umeš da budeš blesava. Ajvin glas je opet bio trezveno normalan.

Stekla sam utisak da se to neverovatno često dešava.

Tump. Klik. Cing. Vrata su se, klizeći, otvorila.

Ne ovog puta, kazala je Ajvi, izlazeći napolje.

Ne. Ne ovog puta.

Rouz je otpila malo svog pića i pošla za sestrom niz hodnik.

Onaj čovek je već bio postavio poslužavnik na okrugli sto pored prozora. Sendviči su bili naređani na belim tanjirima, a sjajna činija za supu, sa poklopcem, bila je uredno postavljena pored belog dubokog tanjira. Bele salvete bile su presavijene, a vinske čaše su se cakilile.

Iz susedne sobe grurala je muzika.

Rouz se izvukla iz svojih cipela i ostavila ih da ukri-vo stoje kod vrata.

Počela je da se skida; prvo svilenu košulju krem boje koju je bacila na stolicu; zatim vrlo kratku crnu suknju.

Uf, uf, mrmrljala je dok je skidala svaku stvar.

Počela je da svlači hulahopke.

Ajvi je, ne obazirući se na supu, nasula sebi čašu vina i uzela jedan sendvič.

Šta to radiš? upitala je sestru.

Pokušavam da se raskomotim. Uvek to radim. Bez uzdržavanja i obuzdavanja. To je jedna od velikih prednosti koje čovek ima kad živi sam.

Ne bih znala. Nisam nikad probala.

Rouz je smotala svoj donji veš u loptu i bacila ga preko sobe. Preturala je po torbi i iz nje izvukla svilenu kućnu haljinu. Obukla ju je, a onda je sela na krevet.

Divno. Možeš da osetiš kako se svaki delić tebe opušta. Sipaj mi čašu vina, budi dobra, a hoću i par sendvičona.

Namestila je jastuke uza zid i naslonila se na njih u sedećem položaju.

Blagi bože, nadam se da taj do nas, ko god da je, neće valjda cele noći da drnda s tim sokoćalom. Hvala.

Uzela je vino od Ajvi i skrknula gutljajčić.

E ovo je stvarno strašno. Podigla je čašu ka Ajvi. Da nazdravimo za sestre, bez obzira.

Ajvi se osmehnula.

Za sestre.

Što se i ti ne raskomotiš?

Dobro mi je ovako.

Izgledaš opasno nesrećna.

Muzika iz susedne sobe dostigla je krešendo.

Hevi metal.

Šta je to? pitala je Ajvi.

Rouz je prevrnula očima dvaput zaredom.

Ma pobogu, Ajvi. Svi znaju šta je hevi metal.

Podigla je ruku iznad glave i kucnula u zid.

Ništa se nije desilo.

Ti nećeš svoju supu?

Predomisli sam se.

Slušaj, dušo, je li ti imaš nekih problema? Ne samo to što se brineš za Majku. Pravih problema.

Malo majoneza je iscurilo iz sendviča i razmazalo se ispod Ajvine donje usne.

Šta te navodi na pomisao da imam problema? Zašto bih ja imala problema?

Većina ljudi ih ima, u nekoj fazi svog života. Hoću da kažem da je sasvim normalno da ljudi imaju problema.

Ne radim ovo baš najbolje, pomislila je.

Duga pauza je bila ispunjena hevi metalom. Činilo se kao da onaj iz sobe 103 neosetno pojačava zvuk, malo-pomalo.

Neki nesrećni, ljudi stvor, mislila je Rouz, koji sve utapa u neverovatnoj buci.

Ponovo je kucnula u zid.

Ništa se nije desilo.

Ubiću nekog ako ovo još malo potraje, pomislila je.

Uzimanje pilula ne rešava probleme, rekla je najzad.

Pružila je ruku i podigla telefonsku slušalicu.

Pozvala je recepciju.

Zavisi od problema, Sestro Sveznalice, kazala je Ajvi.

Recepcija. Izvolite.

Da li bi bilo moguće da se zamoli gost iz sobe 103 da smanji muziku?

Molim?

Prislonila je slušalicu uz zid na trenutak, a onda opet progovorila u nju.

Jeste li čuli? U sobi 103 puštaju hevi metal. Nisam platila za hevi metal. Ili zamolite tog nekog da prekine ili nam nađite drugu sobu. Ovo je nepodnošljivo.

Učiniću šta mogu, gospođo.

Rouz spusti slušalicu.

Vidiš, ona zna šta je hevi metal. Jedno ti sigurno mogu reći, ovo se ne bi dogodilo u Šelbornu.

Rouz se nasmejala, a onda je otpila malo iz čaše.

Ajvi je sedela oklembesena na svojoj stolici, s majonezom na bradi.

Vino je imalo ukus teškog metala. Rouz je pamtila taj ukus iz doba svoje najranije mladosti; flaše alžirskog bučkuriša, koji je mogao da izazove slepilo ili da izbací čoveka iz stroja; od njega je sledećeg dana uvek ostajao mamurluk od kojeg zvoni u glavi i koji izgleda kao da će trajati večito. Kod nje je, u stvari, potrajao oko tri godine.

Spustila je čašu i odlučila da to više ne pije.

Na trenutak, kratak i ispunjen nelagodnošću, pomislila je na Džoa, na mrtvačkoljubičastu haljinu i na njegove ruke koje su je cimale tamo u bašti dok je božanstvena mlada igrala po taktu lokalnog orkestra, vrteći svojom dugom belom haljinom i osmehujući se kako bi pokazala svoju sreću svim prijateljima i rođacima koji su se okupili povodom tog srećnog događaja.

Prilika godine. Gospode!

Pročistila je grlo.

Je li Džo? pitala je, s neba pa u rebra.

Ajvi je odmahнула glavom.

Šta, Džo? Džou ne fali ništa. Džo je dobro. Ja sam dobro. Tako je kao što ti kažem, Rouz. Hoću da dođeš kući. Hoću da se ti i Majka... da se... Vaspitali su nas da budemo odgovorne, a ja ne mislim da ti ispunjavaš svoje dužnosti kao ćerka...

Ma ne lupetaj. Rekla sam ti već sto puta da ne idem tamo. Majka me je izbacila pre sedamnaest godina i ne vraćam se. Doći ću joj na sahranu, ako te to raduje.

Zaigraću joj na grobu. Odigraću jednu pavanu, dostojanstvenu i žalobnu. To bi trebalo sve da ih iznenadi: porodicu, sveštenstvo i građane Tuama.

I Džoa.

Nagla se ka svojoj sestri i nežno joj dotakla koleno.

Zašto da se svađamo? Nema potrebe za tim.

Muzika se iznenada prekinula i obe ih je iznenadila tišina.

Aleluja , rekla je Rouz. Pretpostavljam da bar tu reč ne moram da ti objašnjavam.

Ajvi se kiselo nasmejala i uzela još jedan sendvič sa tanjira.

Je l su deca dobro? Kako im ide škola?

Činilo se da je razgovor o neutralnim temama bio najprikladniji.

Piter kreće na koledž iduće jeseni.

Zar je već toliki? Kako vreme...

Zaustavila se u poslednjem trenutku.

A Džeraldina?

Dopala bi ti se. Ista je kao što si ti bila u njenim godinama.

Nadam se da nije. Zaista se nadam da nije. Ne bih to nikome pozelela.

Malo je buntovnica bez razloga , dodala je Ajvi.

Je l sam takva ja bila?

Mislim da to danas tako zovu. Ne ljubi baš autoritet.

A, da. Trebalo bi ponekad da ih pošalješ kod mene u London. Volela bih to. Mogli bismo lepo da se zabavimo svi zajedno.

Palo mi je na pamet prošle godine da te pitam da li bi ih primila na nedelju-dve, ali je Džo... pa, bili smo u stisci s parama.

U stisci s parama? Ajde, boga ti. Džo mora da zarađuje brdo para.

S mukom zarađen novac ne bi trebalo da se rasi-pa tek tako. Ja lepo vodim naš kućni budžet. On to s vremena na vreme pohvali.

Lepo od njega.

Nema apsolutno nikakve potrebe da budeš sarkastična.

Ajvi je nasula još vina u svoju čašu.

Rouz ju je posmatrala.

To vino je loše. Da sam na tvom mestu, ne bih ga više pila.

I da ostavim pola flaše? Ajvi je izgledala kao da ne veruje svojim ušima.

Ja plaćam. Mogu da radim šta mi je volja. Uostalom, ostavićeš supu. Imaš majonez na bradi.

Ajvi je obrisala bradu prstom.

Ruke su joj bile lepo sredene. Nokti lepo uobličeni, uredno podsečeni i sjajni. Zlatan sat joj je bio uredno zategnut oko članka na ruci.

Meni se čini sasvim u redu , kazala je. Dovršiću ga i bez tvoje pomoći.

Kako hoćeš. Mada bi trebalo da vodiš računa, ako uzimaš lekove.

To su samo pilule za smirenje. Mislim da je to zbog promene, znaš. Zbog mojih godina. I svega toga. Savršeno normalno.

Ćutanje koje je nastupilo između njih potraja.

Ajvi je pijuckala piće.

Samo sam želela da te vidim , rekla je najzad. Ponekad mi nedostaješ.

Lepo do tebe. Hvala.

Ali je i čudno, je l da? Nikad nismo imale vremena da se zbližimo. Posle očeve sahrane mislila sam da bi s vremena na vreme mogla da navratiš.

Rouz je odmahнула glavom.

On je dolazio da me obiđe, znaš. Otprilike jednom godišnje. Samo nakratko.

Ajvi je izgledala zapanjena.

Otac je dolazio u London da te vidi? Je l Majka to znala?

Nikad joj nije rekao. Mada ne verujem. Bele laži. Uvek je mislila da bele laži nisu važne. Sećaš li se toga? Naravno, nije dolazio samo da bi video mene. Prosto sam se s vremena na vreme uklapala u anglikanske poslove. Bilo je dobro. Dolazio bi na večeru kod mene u stan. Pili bismo vino i pričali o gomili stvari. Nikad o kući. Ne bismo izustili ni reč o kući. Samo zbog toga sam ponovo došla kući, na njegovu sahranu. Ne veru-

jem da bih to inače uradila. Bio je pravo srce. Volela sam ga. Plakala bih kao luda kad bi otišao.

Gledala je sestru u oči i pokušala da dokuči kako je ona primila tu informaciju.

Stvarno mislim da to ne bi trebalo da kažeš Majci, rekla je Rouz posle duge pauze. Ako ti je to slučajno na umu.

Nije mi ni na kraj pameti da pričam majci. Ne bih htela da se uznemiri.

Ne dao bog. On je bio pravo srce. I on je verovao u bele laži.

Hoću da mi kažeš zašto si otišla, prosto tako nestala. Toliko si ih oboje nasekirala. Svi smo se toliko brinuli. To je bilo strašno grubo s tvoje strane. Zar nisi nikad ni pomislila na Majku i Oca? Kako je njima bilo? Koliko su izludeli od brige?

Majka ti je rekla da je izludela od brige?

Naravno.

Rouz je naslonila glavu na zid i nasmejala se.

Mislim da je svet bolji kad ne znamo sve jedni o drugima. Verujem da na neke tajne imamo pravo.

Pa treba to da znam. Ajvi je nesigurno ustala.

Stvarno mislim da mi to duguješ, da mi ispričaš šta je to bilo između tebe i Majke. Prešla je preko sobe i otvorila svoj kofer. To može da utiče na odluke koje moram da donesem u vezi sa ono života što joj još preostaje. Izvadila je iz kofera svoju toaletnu torbicu i ružičastu satensku spavaćicu. Odluke u kojima ti odbijaš da učestvuješ. Uopšte te ne razumem, Rouz, stvarno te ne razumem. Pošla je prema kupatilu.

Spremam se za spavanje.

Zvučala je kao Gdica Morfi. Ja sada idem iz učionice, Rouz, a kad se vratim da si mi izdeklinirala buduće vreme glagola misliti. *Cogitare*. Misliti.

Ajvi je ušla u kupatilo i zatvorila vrata.

Rouz je udobnije namestila jastuke pod glavom i razmišljala o belim lažima.

Odněkud je osetila lako strujanje vazduha koje joj je prešlo preko tela. Išlo je od njenih golih članaka na nogama naviše, nabravši joj svilenu kućnu haljinu a onda joj dodirujući lice, kao neki blagi, sveži dašak.

I tako, znači, Piter samo što nije pošao u koledž, pomislila je.

Povetarac ranog leta dodirnuo joj je leđa i onda, kroz otvoren prozor njene spavaće sobe. To mora da je bilo svega nekoliko dana pošto se Piter rodio. Gugutke su gugutale ispod streha... u stvari, bili su to golubovi, ali je ona imala običaj da leži u krevetu i zamišlja da su to gugutke koje šušore i guču. Izmaglica koja se dizala sa polja kao da je spuštala koprenu i preko njene sobe. Ništa se nije presijavalo. Soba je gledala ka zapadu, tako da Rouz nikad nije doživela da vidi boje njenih stvari kako plamsaju na jutarnjem suncu.

Valjda, eto, moram još jednom da prođem kroz sve to u sebi, pomislila je.

Majka je bila u pravu, činjenice se zaborave, samo sećanje na mržnju ostaje.

Pretpostavljam da moram da se setim istine da bih mogla da nastavim da govorim bele laži. Ali možda je vreme laži sada prošlo? Usledio je veliki, veliki znak pitanja.

Njena spavaća soba nalazila se visoko gore u zadnjem delu kuće, u potkrovlju sa mračnim ćoškovima i visokim, kosim krovom. Odeća joj je, sećala se, visila okolo po zidovima poput kakvih tapiserija, a farmerke i košulja koje je nosila prethodnog dana bili su prebačeni preko sedla njenog rasklimatanog konjića za lju-ljanje.

Začuła je zvuk automobila koji je uz brektanje ušao u dvorište, tri sprata niže, i, u jutarnjoj tišini, škripanje zadnjih vrata.

Džo.

Šta li je to radio?

Pretpostavila je da je to Džo.

Nije bio u poseti u bolnici u ovo doba dana, to je sigurno.

Možda je izašao s momcima? Da proslavi što mu se rodio sin?

Možda.

A možda i nije.

Dok se mačka maci, miševi kolo vode.

Mi ćemo da ti čuvamo Džoa dok si u bolnici, je l tako, Rouz?

Rečeno učinjeno.

Njena majka je volela Džoa.

Verovatno ga i dalje voli. Ne. Budi poštena. Izvesna netrpeljivost prema njemu mora da joj se uvukla u dušu i nikad je nije napustila.

Ponovo je u mislima začula škripanje zadnjih stepenica bez tepiha, koje su vodile gore do njene sobe i do susedne sobe date Džou na privremeno korišćenje.

Pitam se šta li se desilo sa konjićem za ljuljanje, pomislila je. I on je škripao dok je galopirao preko uglanog drvenog poda.

Mora da ga je Ajvi uzela za decu dok su bila mala.

Neki lak šum naveo ju je da okrene glavu od prozora.

Džo je stajao na vratima njene sobe.

Je l mene čekaš? Pijano je zaplitaio jezikom.

Zgrabila je posteljinu i pokrila se čvrsto.

Lepa Rouz. Pažljivo je gazio po podu, morao je da pazi da ne diže buku. Dobra Rouz, koja me budna čeka.

Idi da spavaš, Džo. Samo što nije svanulo.

Sve u svoje vreme , rekao je.

Istrgao joj je posteljinu iz ruku i stajao za trenutak gledajući naniže u nju.

Pokušala je da se pokrije svojim sitnim šakama.

Lepa Rouz , to je bilo sve što je rekao a onda se svalio na nju.

Udarala ga je rukama u lice. Udarala je rukama njegov vreli dah.

Poželela je da propadne kroz krevet. Pokušala je da vrišti, ali vrisak koji je bio u njoj nije hteo da joj izađe iz usta. Zaglavio se tamo kao neka stena, tako da ju je bolelo dok je pokušavala da je izbaci napolje.

Začas je bilo gotovo.

Soba se i dalje kupala u plavičastoj izmaglici.

Golubovi su i dalje gugutali kad se podigao s kreveta. Pogledao je dole na nju i nasmejao se.

Eto ti, sestro. To ti je cela stvar. Znam da sve tinejdžerke umiru od radoznalosti. Sad znaš. Prestani, pobogu, s tim cmizdrenjem i ponašaj se kao što dolikuje tvojim godinama. Trebalo bi da mi zahvališ. Jeste, bogami bi trebalo.

Nesigurnim korakom krenuo je prema vratima. Okrenuo se prema njoj dok ih je otvarao i stavio prst preko usana.

Nećemo da probudimo Mamu i Tatu. Nećemo da ih uznemiravamo. Misli na Mamu i Tatu. Misli na Ajvi i na onu slatku bebicu.

Otišao je.

Čula ga je kako se kreće po susednoj sobi; krevet je zaškripao kad se sručio na njega svom težinom, a cipele su mu spale s nogu na drveni pod.

Ajvi joj je doviknula iz kupatila.

Rouz, čujem mačku.

Baš si luda.

Vrata su se otvorila i Ajvi je izašla u spavaćici, sa četkicom za zube u ruci.

Kunem ti se. Mačka je mjauknula.

Otvorila je plakar i zavirila unutra.

To je od onog silnog vina , rekla je Rouz.

Ma kad ti kažem... pssst. Slušaj. Podigla je četkicu za zube uvis. Evo, opet. Rekla sam ti. Mačka.

Mora da je u hodniku.

Zvučalo je kao da je u kupatilu, zajedno sa mnom.

Šta je bilo s onim konjićem za ljuljanje?

Ajvi se vratila u kupatilo i Rouz je mogla da je čuje kako ispira usta.

Misliš da bi trebalo da pozovem recepciju? doviknula je Ajvi.

Izašla je iz kupatila, sva se sijala posle umivanja.

Zašto, pobogu?

Zbog mačke. Možda je negde odakle ne može da izađe. Nekako je zvučala kao da je u klopci.

Ja se ne bih mnogo brinula. To je verovatno hotelska mačka koja švrlja unaokolo.

Ajvi je zadigla posteljinu i legla u krevet.

Stari konjić za ljuljanje. Nisam godinama pomislila na njega. Deca su ga obožavala dok su bila mala. Prodali smo ga pre nekoliko godina.

Prodali ga! To je bio moj konjić za ljuljanje.

Majka ga je dala deci. Mora da je to bilo pošto su se ona i Otac iselili iz parohijskog doma i prešli u sreški. Jeste. Džeraldina tek što se bila rodila. Šta je njima trebao konjić za ljuljanje?

Bio je moj.

Bio je naš, a ne samo tvoj. Uvek si imala tu sklonost da govoriš da su stvari tvoje. Sećam se toga. Prodali smo ga... nekom Džoovom prijatelju koji trguje nameštajem. Mislim da nam je dao baš dosta para za njega. Veoma ih je teško naći u današnje vreme, a jako su traženi. Pogotovu ti stari. Uostalom, šta bi ti radila s konjićem za ljuljanje?

Samo mi je pao na pamet. Držala sam odeću na njemu.

Svašta.

Udobno se namestila, oslonjena na lakat i okrenuta ka Rouz, baš kao što je ponekad radila u mlađim, manje komplikovanim danima.

Na mutnom hotelskom svetlu Rouz je mogla da vidi tamne kolobare ispod njenih očiju i umornu kožu zategnutu preko njenih jagodica.

Džo je morao da odgovara za štošta.

Ajvi iznenada ispruži ruku preko razmaka između kreveta.

Reci mi , kazala je.

Šta?

Reci mi zašto si otišla od kuće.

Rouz je osećala njene hladne prste na svom članku.

Jebi ga, pomislila je Rouz. E, jebi ga.

Tog jutra Rouz je čekala u svojoj sobi dok u kući nije zavladao tišina. Otac je otišao na sastanak dijeceze u Tuam; Džo je izleteo iz kreveta, sjurio se niz stepenice i najzad se odvezao na posao, razdragano dovikujući do viđenja njenoj majci dok su kola izlazila iz dvorišta.

Tada se pokrenula. Skinula je čaršave sa kreveta, uredno ih presavila i stavila ih u korpu za prljavi veš na odmorištu.

Okupala se.

Plakala je.

Na kraju je isprala suze i sišla niz zadnje stepenište u kuhinju.

Majka je pravila patišpanj.

Vangle i žice za lupanje i platneni džak sa brašnom stajali su na stolu.

Kad patišpanj jednom počne da se pravi, ne sme da se stane. To je dobro poznata činjenica.

Slušala je šta joj je Rouz govorila, bezizražajnog lica.

Nije prestala da lupa belanca. Uzdizala su se u vangle kao svetlucavi minareti.

Kad je ispričala šta je imala, Rouz je u tišini posmatrala dok je njena majka mutila belanca sa žumancima i brašnom. Uzela je dva pleha za kolače iz kredenca i sipala smesu u njih. Onda je prešla preko kuhinje i stavila ih u rernu starog crnog šporeta. Stajala je zagledana u pod na trenutak, a onda je obrisala ruke o kecelju. Sporim korakom se vratila do stola, kao da u stvari nije želela da stigne do njega. Rouz je to pomislila dok ju je posmatrala.

Je li to istina? pitala je, najzad.

Rouz ponovo navreše suze.
Naravno da je istina.
Majka je uzdahnula i sela.
Pitam samo zato što deca ponekad izmišljaju takve priče iz nekih svojih razloga.
Nisam ništa izmislila i nisam dete. Imam sedamnaest godina. Taj čovek me je...
Majka je pružila ruku preko stola i uzela Rouzinu ruku u svoju.
On je muž tvoje sestre. Pokušavam da razmišljam hladne glave. Molim te da mi veruješ. Moramo da budemo vrlo oprezni.
On nije bio oprezan. Što bih ja kog đavola morala? Pazi kako se izražavaš, kazala je majka.
Rouz je položila glavu na kuhinjski sto i zaplakala. Majka joj je na časak dotakla kosu.
Moraćeš da se sabereš, dušo. Tvoj otac ne sme da sazna za ovo... a bogme ni Ajvi. Tek što se porodila, na kraju krajeva. Ne smemo da je uznemiravamo. Mislim da... On joj je, ipak, muž. Gledala je dole, u dugački, izribani sto dok je razmišljala.
Je li ti znaš kako je meni? Zar te nije briga kako se ja osećam?
Rouz je te reči izgovorila vrlo tiho i nije znala da li ih je majka uopšte čula. U svakom slučaju nije ničim pokazala da ih je čula.
Mislim da to mora da ostane tajna, samo između tebe i mene i...
Prokletog Džoa.
Pazi kako se izražavaš.
Te reči je izgovorila automatski.
Moraćemo da ne mislimo na to. Da zaboravimo, u stvari, ako je tako nešto moguće. Da, da, naravno da je moguće da se zaboravi. Moramo da mislimo na tvog oca. On se nada da će u skoroj budućnosti biti postavljen za sreskog sveštenika. Ne verujem da bi ovo... Nije smatrala da je neophodno da završi rečenicu.

Odmakla je stolicu od stola i ustala.
Telefoniraću tetka Moli u London. Stvarno ne želim da tvoj otac sazna za ovo. Moraću da... da... Bele laži. Rouz, bele laži su nekad jedino rešenje. Moraš odmah da odeš i da se spakuješ. Što pre te sklonimo odavde, to bolje.
Hoćeš da kažeš da me izbacuješ iz kuće? Ja nisam uradila ništa loše, Majko. Nisam uradila ništa loše, kriknula je Rouz svojoj majci preko izbledele stola.
Ne možeš da me pošalješ u London. Neću da idem.
Ići ćeš. Ne možeš da ostaneš ovde sa...
Prokletim Džoom. Što njega ne izbaciš? Što njega ne oteraš da se pakuje? Je li... ?
Idi i spakuj se. Moraćemo da uhvatimo podnevni voz.
Majko...
Znaš da voliš Moli. Moraću da joj ispričam, pa ćemo ona i ja sve da sredimo. Biće sve u redu. Shvatićeš u svoje vreme da sve ovo ima smisla. To ti obećavam. U svoje vreme.
Nikad se neću vratiti. Ako mi to uradiš, nikad se neću vratiti. To ja tebi obećavam.
Majka je izašla iz kuhinje.
Nikad se neću vratiti. Povikala je te reči tada, pre toliko godina, svega nekoliko dana pošto se Piter rođio.
Nikad se neću vratiti, rekla je sada svojoj sestri sasvim mirnim glasom.
Uzela je Ajvine hladne prste u svoju toplu ruku dok je govorila.
Nisi mi rekla zašto. Zašto nećeš?
Majka i ja smo se samo posvađale oko... pa, oko nekog dečka koji mi se sviđao. Ona je bila protiv toga. I tako...
To nije dovoljan razlog da se sve ovo vreme držiš podalje od kuće.
Kazala mi je mnogo ružnih stvari.

Ne verujem ti, Rouz. Ona nije nepristojna žena. Verovatno nije rekla ni reč više nego što si zasluživala. Porodične svade su samo bure u čaši vode.

Moramo da prihvatimo to što se razlikujemo.

Uvek smo se razlikovale. Zar ne?

Valjda. U stvari nemamo baš mnogo zajedničkog. Bila si u pravu kad si to kazala. Rouz se iznenada nasmeja. Znam jednu zajedničku stvar koju imamo.

Šta je to?

Rouz se uspravljala dok joj leđa nisu bila svom dužinom priljubljena uza zid. Zabacila je glavu i počela da peva.

O, radujte se u Gospodu, zemlje sve; služite Gospodu radosno i pred njega s pesmom stupajte.

Verujte da je Gospod Bog vaš: On je taj što nas stvorio, a ne mi sami; mi smo narod Njegov i stado Njegovog pašnjaka.

Glas joj je bio prijatan.

Godinam joj te reči nisu ni pale na pamet, a sada su joj ispunjavale misli.

U susednoj sobi neko je ponovo uključio muziku. Rouz je osetila vibracije čitavom dužinom leđa.

Osmehnula se svojoj sestri.

Sećaš se toga?

Naravno da se sećam. Još uvek pevam u horu. A i Džeraldina. Ima lep glas. Kao ti. Ti si uvek pevala bolje od mene. I toga se sećam. To me je nerviralo. Kladiš se da to nisi znala. Koliko me je to nerviralo. Ponekad se setim toga kad čujem Džeraldinu kako peva.

Obećaj mi da ćeš da paziš na nju.

Naravno da hoću. Kakav zahtev.

Rouz je čvrsto stegla sestrinu ruku.

Muzika je još glasnije zatutnjala iz susedne sobe.

Neću da se vratim, Ajvi. Ne mogu to da uradim. Majka to razume, znaš, čak i ako ti misliš da ne razume. Ali pisaću joj. Napisaću joj jedno dugo, dugo pismo. Pisaću o svemu pomalo. I raspitivaću se. Pi-

taću je kako je. Pokazaću dužno zanimanje za nju. Ako ćeš ti da budeš srećna zbog toga. Hoćeš li da budeš srećna?

Pre nego što je Ajvi uspela da odgovori, Rouz povuče sestru na svoj krevet.

Ajde da zapevamo. Fortisimo. Ajde da pokažemo gospodinu Hevi Metalcu par fazona.

Zabacila je glavu.

O, putem svojim pođite kroz kapije Njegove u hvali, i na dvore Njegove u slavi.

Na njeno iznenađenje, Ajvi joj se pridružila, fortisimo, kako je i tražila.

Glasovi su im obema bili snažni i čisti.

Zahvalni mu budite, i Ime Njegovo po dobru pominjite.

Ajvi se uspravila u krevetu tako da su sedele jedna pored druge, leđima oslonjene o zid, dok im je hevi metal tutnjao u kostima.

Otac je uvek govorio, pevajte glasno kako bi se vaši glasovi čuli, a ona mu se uvek smejala. Pevaj sad glasno. Nećemo nikad moći da razumemo, ali možemo da pevamo iz sveg glasa.

Jer Gospod je milostiv, njegova je milost večna: i istina Njegova prenosi se s kolena na koleno.

Slava nek je Ocu i Sinu i Svetome Duhu; kako beše na početku, tako je i sada i uvek će biti, sve do kraja sveta. Amen.

O piscima

DERMOT BOLGER (Dermot Bolger) rođen je u Dublinu 1959. i autor je šest romana, među kojima su *Putovanje kući* (*The Journey Home*), *Ženina kći* (*The Woman's Daughter*), *Drugi život* (*A Second Life*) i najnoviji, *Očeva muzika* (*Father's Music*), zatim mnogobrojnih drama, kao što su *Tužbalica za Arturom Klirijem* (*The Lament for Arthur Cleary*) i *U visokoj Nemačkoj* (*In High Germany*) koje je objavio Penguin u okviru njegovog *Dablinskog kvarteta* (*Dublin Quartet*) i *Vedri april* (*April Bright*). Pesnik i izdavač, priredio je *Pikadorovu knjigu savremene irske proze* (*The Picador Book of Contemporary Irish Fiction*).

RODI DOJL (Roddy Doyle) rođen je u Dublinu 1958. Svi romani iz njegove *Beritaunske trilogije* (*Barrutown Trilogy*) *Obaveze* (*The Commitments*), *Prznica* (*The Snapper*) i *Kombi* (*The Van*) s uspehom su preneseni na filmsko platno. Njegov četvrti roman, *Pedi Klark, ha ha ha* (*Paddy Clark, Ha Ha Ha*), dobitnik je Bukerove nagrade za 1993. Napisao je scenario za Bi-Bi-Sijeyu seriju *Porodica* (*Family*). Njegov poslednji roman, *Žena koja je naletela na vrata* (*The Woman Who Walked into Doors*), objavljen je 1996.

DŽENIFER DŽONSTON (Jennifer Johnston) rođena je 1930. u Dublinu, a dugo je živela u Deriju. Među njenim romanima, od kojih su mnogi pretočeni u uspešne filmove, jesu i *Kapetani i kraljevi* (*The Captains and the Kings*), *Koliko ima milja do Vavilona* (*How Many Miles to Babylon*), *Železničar* (*The Railway Sta-*

tion Man), *Stara doskočica* (*The Old Jest*), *Nevidljivi crv* (*The Invisible Worm*) i najnoviji, *Opsenar* (*The Illusionist*).

EN ENRAJT (Ann Enright) rođena je u Dublinu 1962. Radila je kao televizijski producent inovativne RTE serije *Noćni sokolovi* (*Night Hawks*), a objavila je zbirku kratkih priča *Portabl devica* (*The Portable Virgin*) i roman *Perika moga oca* (*The Wig My Father Wore*).

HJUGO HAMILTON (Hugo Hamilton) rođen je 1953. od roditelja nemačkog i irskog porekla. Radnja njegova prva tri romana, *Grad-surogat* (*Surrogate City*), *Poslednji pucanj* (*The Last Shot*) i *Ljubavna provera* (*The Love Test*) odigrava se u Nemačkoj, dok se njegov poslednji roman, *Glavolomac* (*Headbanger*), odvija u Dublinu. Autor je i jedne zbirke priča, *Dublin u kome rastu palme* (*Dublin Where The Palm Trees Grow*).

DŽOZEF O KONOR (Joseph O Connor) rođen je u Dublinu 1963. Autor je dva romana, *Kauboji i Indijanci* (*Cowboys and Indians*) i *Desperadosi* (*Desperadoes*), a njegov treći roman, *Prodavac* (*The Salesman*), objavljen je početkom 1998. Objavio je jednu zbirku kratkih priča, *Pravi vernici* (*True Believers*), uz dva best-selera komičnih zapisa *Tajni svet irskog muškarca* (*The Secret World of the Irish Male*) i *Irski muškarac u zemlji i inostranstvu* (*The Irish Male at Home and Abroad*); knjigu putopisa *Slatka sloboda: putovanja po irskoj Americi* (*Sweet Liberty: Travels in Irish America*) i dva dramska komada, *Crvene ruže i benzin* (*Red Roses and Petrol*) i *Plač anđela* (*The Weeping of Angels*), koji su premijerno izvedeni oktobra 1997. u dablinskom pozorištu Gejt.

KOLM TOJBIN (Colm Toibin) rođen je u Eniskortiju u Veksfordskom okrugu 1955, a već dugo živi u Dublinu. Nekadašnji urednik časopisa *Magil* i *In Dublin*, autor je tri romana *Jug (The South)*, *Vres u plamenu (The Heather Blazing)* i *Noćna priča (The Story of the Night)*, kao i nekoliko publicističkih dela, među kojima su i *Znak krsta: putovanja po katoličkoj Evropi (The Sign of the Cros: Travels in Catholic Europe)* i *U čast Barseloni (Homage to Barcelona)*.

Sadržaj

<i>Soba 101</i>	Beni hara po Dublinu (9)
<i>Soba 102</i>	Bele laži (43)
<i>Soba 103</i>	Bez kućnih ljubimaca, molim (81)
<i>Soba 104</i>	Noćna smena (111)
<i>Soba 105</i>	Ispitivanja (153)
<i>Soba 106</i>	Stari plam (197)
<i>Soba 107</i>	Portret jedne dame (225)
<i>O piscima</i> (256)	

(0)

(1)